વિષયાનુક્રમ. અનુક્રમણિકા. પ્રષ્ટ.

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે
સંસ્કૃત અને ગુજરાતી બુકસેલર
અમદાવાદ.

દીલચમન ગાયન.

ગુજરી.

કે કાબુલસે બાદશાહ ચડે ને સારી દીલ્લીકા દીવાનરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં ક્યામસ દેખન જાઉંરે,
કે હાથમેં લઉ લાલ માટલી કંદોયણ હોકે જાઉંરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં ક્યામસ દેખન જાઉંરે,
કે હાથમેં લઉ લાલ બેડલું પનીહારણ હોકે જાઉંરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં ક્યામસ દેખન જાઉંરે,
કે હાથમાં લઉ લાલ લાકડી ગોવાલણ હોકે જાઉંરે,
કે બાદશાહ ઉતરે બાગમેં મેં ક્યામસ દેખન જાઉંરે,
કે હાથમાં લઉ ફુલ છાબડી મેં માલન હોકે જાઉંરે,
કે ફુલફગરનો ઘાઘરો સાળુડે કસબી કોરરે,
કે કલાં કાંબી અણવટ બીછવા ઝાંઝરનો ઝમકારરે,
કે હાથે બાજુબંધ બેરખા અને દશે આંગળીએ વેઢરે,
કે પગે કલાફુલ શોભતાં અને કાને ઝમુકે ઝાલરે,
કે કોટે તે પાટીઆં શોભતાં એને કંઠે એકાવળી હારરે,
કે લીલાતે ગજનું કાપડું એને મજ મોતીનો હારરે,
કે કાને તે વાળીઓ શોભતી એને ટીલડી તપે લલાટરે,
કે ઓસે બાલ મોતી પરોવ્યા જાણે ઉગ્યો સુરજ ભાણરે,
કે છોટી મટકીમાં દહી જમાયો દુધ લીયો મણ ચારરે,
કે ચલી ગુજરીયાં દહીં બેચનકુ બાદશાહકે દરબારરે,
કે આઇયર લગો કોઇ મહીવરદયો કોઇલ્યોને મીઠડાંદુધરે,

કે સાસુ કેવે તુમ સુણો બતરીઆં લશકરમેં મત જાવરે,
કે દીલ્લી શેહેરકા બાદશાહ તુજે રખે ગોખલ માંહરે,
કે સાસુનાં વાર્યા ન કરે વહુ મહી વેચવાને જાયરે,
કે હાટ મોહલાં હાટ વાણીઆ ને ચોરે મોહલા ચોપદારરે,
કે જે દેખે તે મોહી રહ્યા બાદશાહ સરખા મોહરે,
કે ચલી ગુજરીઆં મહીં બેચનકું બેઠી લાલ બજારરે,
કે સીપાઇ બચ્ચાને ચાડી લગાઇ ઉજવાન હુવા હેરાનરે,
કે અપનેલશકરમેંએસીમમીઆરીનેએસાન કામકાદુઘરે,
કે બાદશાહકુંતો ખબર હોઇને ગુજરી દેખન આયરે,
કે અલ્લાવાં ગલીગાં કયા પીરના ગોરી પેઠો પડદા માંહરે,
કે પડદેમેં બેઠી મોજ કરો ગોરી ચાવો નાગરપાનરે,
કે અલ્લાવાંરેગલીવાંબહોતભલીતેરેપડદેકુંલગાદઉં આગરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તમ સુણો અમેરીબાતરે,
કે કાથ કથીરમેં કયા પેહેરના ગોરી પેરો સોના શેરરે,
કે કાથ કથીર મેરે બોત ભલી તેરે સોનેકુ લગાદઉંઆગરે,
કે હીંદવાણી હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમેરી બાતરે,
કે કાગી કામળમેં કયા ઓઢના ગોરી પહેરો દક્ષીણી ચારરે,
કે કામળ મેરે બહોત ભલી તેરે ચીરકુ લગાઉં આગરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે ઘેશ છાશમેં કયા ખાના ગોરી ખાવો નાનપુલાવરે,–

ક ખાન પસાતમેં ક્યા ખાના મેરા હીંદુકા અવતારરે,
ક હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
ક બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારીબાતરે,
ક મકના હાથી અજબ બન્યા ગોરી હાથી દેખનઆવરે,
ક તેરે હાથીમેં ક્યા દેખના મારે ઘેર બુરી ભેંસરે,
ક ટંકે સવામણ દૂધ કરે તારાહાથીઓથીભલેરી મારી ભેંસરે,
ક હાથી દૂધકો નહી ચલાવે માખનથી બાંધુ પાળરે,
ક હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
ક બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
ક મેરા કુંવર ગોરી અજબ બન્યાને કુંવર દેખન આવરે,
ક તેરા કુંવરમેં ક્યા દેખના મેરી ગાયુંકા ગોવાળરે,
ક હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
ક બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરીતુમ સુણો અમારી બાતરે,
ક મેરીશોળશેરાણીઆં બુનબનીતેરાણીઓદેખનઆવરે,
ક તેરી રાણીમેં ક્યા દેખના મેરે પાણી ભરે પનીઆરરે,
ક હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
ક બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
ક મેરા ઘોડા અજબ બન્યા ગોરી ઘોડા દેખન આવરે,
ક તેરે ઘોડેમેં ક્યા દેખના મેરે ઘેર ગવરી ગાયરે,
ક હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
ક બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
ક મેરી મુછો અજબ બની ગોરી મુછોપર મોહી આવરે,
ક તેરી મુછોમાં ક્યા દેખના મેરા બકરા જેસા પુછરે,

કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે કીયું તમારૂ સાસરૂને ચંદા પુરૂષ ઘેર નારરે,
કે મહગોકુળ મારૂ સાસરૂ ને ચંદા પુરૂષ ઘેર નારરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે કોણ દેશની ગોવાલણીને શું છે તમારૂં નામરે,
કે ધરગાડવી કે ગોવાલણીને મેના ગુજરી મારૂ નામરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે છોટી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઈસકા કયા હોયમુલરે,
કે છોટી મટકીકા મુલ કરતો તેરી શુદ્ધબુદ્ધ જાવે ભુલરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે દુસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા કયા માલરે,
કે દુસરી મટકીકા મુલ કરૂ તેરી સોલસેં રાણીઓ ફુલરે,
કે સોલસે રાણીઓ સજ કરે તેરા કોઇ ન લેવે નામરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે તીસરી મટકીકા મુલ કરોને ગોરી ઉસકા કયા હોયમુલરે,
કે તીસરી મટકીકા મુલ કરૂ તેરા ગજના હાથી ફુલરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાહકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,

કે ચોથી મટકીકા મુલ કરીને ગોરી ઉસકાકયા હોયમુલરે,
કે ચોથા મટકીકા મુલ કરૂ તારી સારી દીલ્લી કુલરે,
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશાહ કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે તેરા રૂપ તો કોને દીયા જાણે સોનું ઘડે સોનારરે,
કે અલ્લામીઆરે મુજે રૂપ દીયાને કરમ દીઆ કીરતારરે.
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાકુ દેવે જવાબરે,
કે બાદશા કેવે સુણ ગુજરી તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે ગરબડસરબડ કયાબોલતીગોરીબોલોસમજકીબાતરે,
કે અકડછકડ ગોરીકયાબોલતીકાંપ્રથપડલગાવુંદોઆરરે,
કે તું નવ જાણીશ એકલી મારા ગુજર ચડે નવલારે
કે હીંદવાણી તું હરામજાદી બાદશાકુ દેવે જવાબરે.
કે ગુજરી કેવે સુણબાદશા તુમ સુણો અમારી બાતરે,
કે મારૂ તમાચાનેઉડજાય પઘડી મુખડાહોજાય લાલરે,
કે ટકે ટકે તેરા ટટુ બેચાઉ દગડીકા દશ ઉટરે,
કે ટકે ટકે તેરી ઢાલ બેચાઉ ને દોકડેકી તલવારરે,
કે બાદશાહકુ તો ગુસ્સા લગાને ડાલી બેડી માંયરે,
કે હાથમેડાલીહાથકડીયાંનેઉસકુ હાથીપર બેઠલાયરે,
કે હાથીકે હોદેપર બેઠી ઉસકા કોઇ ન લેવે નાગરે,
કે બ્રાહ્મણ વીરા વીનવુ તને આલુ હઇઆનો હારરે
કે કાગળ જઇને આપજે મારા હીરા દીયરને હાથરે,
કે હીરાએકાગળવાંચીઓનેભાઇગુજરીપડિ બેડીમાંહીરે.
કે ચંદે કાગળ વાંચીઓને ગુજરી પડી બેડિ માંહરે

કે છો પડી ભાઇ પડવાદો કાંઇ એવી લાવીશું એચારરે,
કે તાણી બાંધોભાઇ ઢાલ તરવારને તણી બાંધોહથીયારરે,
કે સુરા હોયસો સંગ ચલોને નહી કાયરકા કામરે,
કે કેસરીયા ભાઇ વાઘા પેહેરોને હાજગો લાલ ગુલાલરે,
કે ત્યાંથી હીરીઓ દોડીઓને ગયો ઘોડાની પાસરે,
કે તાણી બાંધો તંગડો ભાઇ દીલી મેલો લગામરે,
કે દીલી જીતીને ઘેર આવું તો રેવંત મારૂં નામરે,
કે હીરીયોઘોડે એકજચઢગોને ગુજરચડયાનવલાખરે,
કે હીરીએ ઘોડો ખેડિઓને ઘોળી મારયા પચાસરે,
કે લેજે ભવાની ભોગ આતો ગુજર કેરો રોગરે,
કે ચંદ્ર ઘોડો ખેડાયોને જાય દીલી મેદાનરે,
કે હીરીઓ પેઠો શેહેરમાંને કંદોઇ નાઠા જાયરે,
કે તોપોખી ધમરોળ હુઇને હુવા અંધારા ઘોરરે,
કે બાદશાહ તો ખબર નહીને રઇયત નાઠી જાયરે,
કે સુતો બાદશાહ જાગજે તારે નગર પડયો ભેકારરે,
કે સુનો બાદશાહ જાગીઓ ભાઇ ક્યા હોતા ધમરોળરે,
કે સુતો બાદશાહ જાગીઓનેમુગલ ચઢયા બાણુલાખરે,
કે તાંબાની નોબત ગરગડેને જેના ઢમકે વાગે ઢોલરે,
કે ફાગણ સુદ ચઉદસને માગલો ગચ્યો જોરરે,
કે ગુજરી રહીને બોલીયાંને બોલ્યાં એકજ બોલરે.
કે હીરીયો પેહેરે કાંચળીને હથીયાર મુજને આલરે,
કે બાદશાહ સાથેએશી લડુમેરા જુગમાંહાજાય નામરે,
કે જમાારે તાળી પડે ત્રે બરછી ચાવે પાનરે,

કે અમારી પીછાડી દેશનાઓને બાચમાં રાખો મેદાનરે,
કે વનમાં રાખો ગુજરી બાપ જે છતે તે લઈ જાયરે,
કે હીરાગોનેઆંદાગોબોલીયાશજાસાંભળો હુમારીવાતરે,
કે પહેલા ઘાવ તમે કરોને અમેતમારી રચતરે,
કે પહેલો ઘાવ બાદશાહે કીધો ગુજર લસકર માંહરે,
કે હીરાગોનેઆંદીગોગુરગેથયાજેમશકરમાં પડયોવાઘરે,
કે તલવારોની તાળી પડે ને લોહીનો વારયો મેરરે,
કે તમારી ગુજરી તમનેમુબારક ગુજરીઅમારી બહેનરે,
કે ત્યાંથી ગુજરી આલીયાં ને ગયાં સાસુને ઘેરરે,
કે સાસુ એણાં બોલીયાં વહુ જાઓ બાદશાહને ઘેરરે,
કે આ વહુઆરને જવાદો હું બીજી પરણાવું કાલરે,
કે આવહુઆરને જવા નહિ મારા ગુજરનો પતજાયરે,
કે ત્યાંથી ગુજરી આલીયાને ગયા નણંદને ઘેરરે,
કે નણંદલએણાંબોલીયાં ભાભીજાઓબાદશાહને ત્યાંયરે,
કે ત્યાંથી ગુજરી આલીયાં ને ગયાંતે પાવાગઢરે,
કે પાવાતેગઢમે આપોપ રાગપ મહાકાળી કહેવાયરે,

ચીસરી.

કે આઠ કુવા નવ વાવડીજી સોલ સોલ પનીહાર,
છસમે કુનગોરીપાતલીઓભીસરી; પતલીકમરલચોબાલ,
કે ઘાટ ઘડુલો ઈંઢીઓજી પીંડી લાલ ગુલાબ
કાલનવાળી પતલીઓ ગીસરી; લળી લળી નાંખે તાર.
કે ઓઢાના ગેઢી કરજ કેડાની કર કમાન,
નઘણાના કરૂ બે બુલકા ઓગીસરી પાકુ ચતુરસુજાણ.

કે ચતુરપુરૂષની ગોરડીજી હશીહશી ઉતર દેશ.
કે હસત જોબન ખસતજી રૂવે તો કજાસ હોજાય;
એસો પીયારો મેરા સાયબો ઓમીસરી માંજપડે ઉઠજાય,
કે દાડમ સુકે ફલાડીએજી ઘેર સુકાય ઘરે નાર,
બાપ ઘેર સુકાયબેટડી ઓમીસરી હેણા પુરૂષ ઘેરનાર.
કે રાજવણ બેઠી રાજમેંજી રખે ઉઘાડા કેશ,
ઇશ જોબનકે કારણે ઓમીસરી દીલા બેઠાતી બેશ;
કે તેરી દીલી ને મેરા આગરાજી તેરે મેરે કયાસનેહ;
તેં ચમકાવી વીજળીએ ભોભીડાં મેં વરસાવ્યો મેહ.
કે પર ઘરના ઘોડ ચડેજી નગર લીયે કેમ જાય,
કેઇમારીસાહેલીએભોળવ્યોઓમીસરી નીત્યઘરભુલીજાય,
કે હાથનાં હાથવારાં કરૂજી નેણસે લીયે બોલાય;
સમજાવ્યો ના સમજે ઓમીસરી;મુરખ બડો ગુમાર;
કે પાલણપુર દાવડો બળેજી કાજળ પડેરે સનેસ,
કે આંજનવાળી પતગી ઓમીસરી; મુલક બસે મેવાડ,
કે કોયલ કેમ મારીએજી, આંબાની રખવાળ;
મારીએ હરામીસુડલો ઓમીસરી, અણચાખ્યાંફળખાય.
કે મોરીને કેમ મારીએજી, સેજોની રખવાળ,
મારીએ હરામી સાયબો ઓમીસરી, શેજપરાઈ જાય,
કે માણેકચોક કે બજારમેંજી, હીરાલાલ બેકાય,
કે મેચનવાળા બર નહી ઓમીસરી; કીસપરકરૂ ગુમાન
કે માણેકચોકકે બજારમેંજી, હીરાલાલ બેકાય,
ચતુર હોયસો મુલવે ઓમીસરી; મુરખ ફેરાખાય,

કે નદીકીનારે સાયબા મુડદા જલેજી ધુંવાનપ્રગટ હોય,
એવાં ન જોગન સાંપડે ઓ મીસરી, મુવા ન જીવે કોય,
પ્રિત કરીએ ઉંચથીજ, સદા નભાયો જાય;
નીચથી કરે પ્રીતડી ઓમીસરી, સદાય મેણાં ખાય.
કે કોંકણ કુવો ગોડાવીએજી, રેંટ ફરે મેવાડ,
સીંચનારી પાવાગઢવસે ઓમીસરીજેનોચંપો પીએગીરનાર.
કે પ્રીત કરી દો જણેજી, માળીને રંગરેજ;
રંગરેજ લાવે ચુંદડીઓ મીસરી માળી લાવે ફુલ.
કે ફુલમે ક્યા પેહેરનાજી, ધુપ પડે કરમાય;
ભલી બીચારી કળીયાંઓ મીસરી, સાંજપડે ખીલજાય.
કે ચુંદડીમે ક્યા પેહેરનાજી, બુંદ પડે રંગ જાય;
કે ખેતર હોયતો ખેડીએજી, ડુંગર ખેડ્યા નવ જાય.
કે કાગળ હોયતો વાંચીએજી, કરમ વાંચ્યા નવ જાય.
કે ત્રાગ હોયતો તોડીએ ઓમીસરી પ્રીત તોડી કેમ જાય
મારા ઠાકોરનો ઘોડલોજી, દીઠો કલાલને હાટ;
દારૂડાનોછાક્યોમારો સાયબો ઓમીસરીગયો કલાલનેહાટ.
કે નહી તારાસાયબાનેબોળાવ્યોજીનહીમેલીયોરે બોલાય;
કેદારૂડાનોછાક્યો તારોસાયબો ઓમીસરી,ગયોકલાલનેહાટ.
કે મારા ઠાકોરની મોજડીજી, દીઠી કલાલ હાટ;
દારૂડાનો છાક્યોમારોસાયબો ઓમીસરી ગયોકલાલનેહાટ.

ગરબી.

સાંભળરે તું સજની મારી રજની ક્યાં રમીઆવીજી;

પરસેવો તને ક્યાં વળ્યો, તારી ભમર ક્યાં ભીંજાણી.
સાચુ બોલજી. ૧
વનમાં હું તો ભુલી પડીને, અતીશે મુઝાણીજી;
પરશેવો મને ત્યાં વળ્યો ચોરી, ભમર ત્યાં ભીંજાણી,સા.૨
કાલે મેં તારી વેણુ ગુંથાતી છુટી કેમ વીખરાણીજી;
એવી ઉતાવળ શી પડી જે ઝુલડી ના બંધાણી. સા ૩
કાળો તે ભમરો શીરપર બેઠો, ઉરાડતાં સેર છુટિયાજી;
જયમ ત્યમ કરીને બોલતાં વચમાંથી નાઠી તુટી. સા.૪
આ ચોરી અતલસની પેહેરી, સહીયરે વખાણીજી;
ચોળીની કસ ક્યાં તુટી.તું આલડી ક્યાં ચોળાણી.સા.૫
હઇયું મારૂં દુખવા આવ્યું, વાએ કરીને કાપુંજી,
પીડા ટાળવા કારણમેં, હેજે કરીને ચાંપ્યું. સા. ૬
આવડાં પુષ્પ ક્યાંથી વાટે, તુજને કોને આપ્યાંજી;
એવોરે અરશીયો કોણ મળીયો, પ્રેમે કરીને થાપ્યાં,સા ૭
સુરજ આગળે હું જાતિ હતી, વાટે મળ્યા વનમાળીજી;
સમ ખાઇરે તેણે મુને આપ્યાં, તેની પ્રતીજ્ઞા પાળી.સા૮
અવળો ચણીયો કેમ પહેર્યો છે જેમ લેય વીંટી વાળીજી;
સાજડ થઇને સુંદરી આવી, પહેરને વાળી, સા. ૯
સાથ ના સહીયેરે કીધો ઉતાવળી વેગે ચાલીજી;
અવળો ચણીયો પહેરી લીધો હવે સવળો પહેરી સુંવાળી. સા.૧૦
નીકળી હતી તું સહુથી પહેલી, સાથ સહીયરનો મેલીજી;
પછવાડેથી ક્યાંથી આવીને જઇ બેઠી તું બેહેલી.સા.૧૧
નીકળી હતી હું સૌથી પહેલી, સાથ સૈયરનો મેલીજી;

વારે હુંતો ભુલીપડી ગઈત્યાંજઈબેઠી વેહેલી. સા ૧૨
કસ્તુરી તારે અંગે મેહેકેછે આણુંહમાં કોણે છાંટીજી
રવીંગરંગીરેતારેવ્યાપી રહીછે, તેકેમજાએઢાંકી સા ૧૩
મગસલાએ મરગલોબેઠો, તેને જઈ મેં ઝાલ્યોજી;
તેનોવાસનાભરે અંતરમાંહી,તેનથીરેહેતોઢક્યો. સા.૧૪
અધર દંતજર બેઉ દીસેછે, તારી છતીએનખવાગ્યાછે;
તારૂણી તારાતનમાંવળી, કામબાણ ક્યાં વાગ્યાં સા૧૫
મધુરાં વાક્ય પોપટ બોલ્યો, તેને જઈ મે ઝાલ્યોજી;
ચચળચાંચ ભરીનેવળતો તતક્ષણત્યાંથીચાલ્યો સા૦૧૬
સ્યામ સુંદર તને મળ્યા દીસેછે. તે અંગે તું પસરાઈજી;
જેજેપુછુંતેનાઉત્તરઆપે, એબધીતુજચતુરાઈ સા ૧૭
જે વાટે હરી મળ્યા હોયરે, તે વાટે ન જાઉંજી,
આજવાટેહરીમળ્યા હોયતો, કહોતેવાસમખાઉં સા૧૮
મ્હારે એવી પ્રતીજ્ઞા જે પર પુત્ર ભાઈ બાપજી;
દાસદયાના સ્વામીને ભજતાં ભવનીભાવટજાય સા૧૯

ગરબી ૨ ૭.

સ્યામ સલક્ષણા રહોહું કહું છું શિખામણલ્યો માનીજી;
મારગડે જાતાંમુજશ્રવણે, વાતકહીસીદછાની ડાપણુ ૧
અવળી અબળા અવળુ શું બોલો, જાતાંસીધીવાટજી;
કરણફુલ તારૂ નવિન દેખી, સહેજ અમે જોયો ઘાટ;
કરણફુલ જોયું તે શું કહોછો, અવર કોઈ કેમ માનેજી;
પુરૂષને શું કામ આ સગે સમજાવોછો કાને ડાપણુ૩
જેના મનમાં કપટ હોય તે કપટતણી મત જાણેજી;

જાતાં જાતાં થયું શું તારેજે, આવડીવાતવખાણે;૪
તમો છાના રહો સાધુછો હું જાણું સાચુ બોલેવેણજી;
સાધુપણાની સાખ પુરેછે, નાચતા બેહુમેખ ડાપણ,૫
નાચતાં કે વણ નાચતાં, તે મેણુ શીદ દીધુંજી;
જેવા છે તેવા અમ પાસે કહેતારૂં શું લીધુંસુલડું.૬
વ્હાલા મારૂંતો સરવસ્ત લીધું,હુંઅબળા કહેતીલાજુરે
તન મનધન લુટીને લીધું,હવે શું ઝાઝુલેશો ડાપણ૭
હુંતો બાળક કાંઇ ના સમજુ,કેવું હોય તન મનજી;
કયમ કરયો તે મુજને મોહોટો એમ જુગજીવન સુ૮
તમો નંદકુંવર મેં નિરખ્યા ન્હાના ગુણમોટા ગંભીરજી;
વડાવેણથી વાતોપીડે જેમ ન્હાનોનાવક તીર ડાપણ ૯
કાયર થઇને એમ કપે છે વાત સુમની વખાણેજી,
નાવકબાણતણીગતન્યારી,તું અણ દીઠે કયમજાણેસુ૧૦
દાસદયાનાપ્રભુ દુખરખેધરતા, હું દુરીજન માટે કહુંછું,
એ સુખડાનેકાજેહરીહું,બોલબોલનાસહુંછું ડહાપણ ૧૧

ગરબી ૩ જી.

સમેસમો તમે સમજોનહીં ને, કરતા હીંડો આળજી;
લોક શું જાણે ટેવ પડીછે,મુકે માથે આળ, પેરનજા૧
પરનારી સાંભળતાં મુને શીદ કરો છો સાદજી;
આપણ બેનેબોલતાદેખીમારોપરણ્યો કરેછે વિખવાદ૨
મારા આંગણુલા સામાઆવિને, થાને હીંડી શાનજી;
મારી નણુદીમરમનાંવચનબોલી,ભાભીજાઓતેકાન. ૩
બાહર જનતો દીઠ જાતી પણુતમથી બાડોઆંહજી

કેહેવાસરખુ આપણુ કરીએ તો દુરીજનનો શોવાંક૪
ગોળ પોતાનો પોતે ખાઇએ, ફરીએદીકોઆણુ દીકોજી
પ્રગટ અન્તરે ખાતાં શું,લાગે છે અતી મીઠો પેર. ૫
જે દહાડાથી પ્રીત બંધાણી.તે દહાડાથીચરણેવળગીજી
દાસ દયાના. પ્રભુના મનમાં.હુંનથી તમથીઅળગી. ૬

સાખીઓ.

મીઠડાં ગોરસલ્યોગોરસ લ્યો, તમે ક્યાંનાછોગીરધારીરે
મીઠડાં ગોરસ લ્યો ગોરસ લ્યો
હાંરે તારૂંગોરસલાગેછે મીઠું હાંરે તારે બાપે જન્મારે
નથી દીઠુંરે મીઠડાં ગોરસ લ્યો ગોરસ લ્યો
સરસ્વતી માતને વીનવું,ગણપત લાગું પાય;અલબેલી
અંબા આશા પુરજો, ગુણ શેવકતણારા ગાયરે.મી. ૧
પથર મટી થઈ પ્રેમદા ભોજન કરતાં ગાય; અડધું
અંગ ફરે કુદડી એનું એઠુ સઉકો ખાય મીઠ. ૨
નાનીશું નખ જેવડી અલ્યાકડવા વેણુ ન બોલ;હુંછુ
વખની કુંપળી તને પહેલે પહોરરે, મીઠ. ૩
હું કે પાને આંબલી લાંબે પાન ખજુર; છોગાળા નર
વહી ગયા મારે માથે ભાગ્યો છે મજુરરે. મીઠ. ૪
કાચી તો કેરી ભલી, પાકા ભલેરાં પાન; માયા તો
માણુી ભલી, નહીતો બેચી ભલેશે કમાનરે. મીઠ.૫
મારણુ પેટી દો મુખી,નારીજ નામે નામ; તે નરવે
મારે ઘણું બોલે છેલ સંગાથે કામરે. મીઠ ૬
કાને હીબાળો શણીયો, કાને શોવીઆગ, કાણે ફરવલ

મુકાવીયાં, કેઇ નારીને કાજરે મી૦ ૭
હાથે હાગાળો શોગ્યો, ચુને શેવી આગ, સોપારીએ
કરવત મુકાવીયા રાણી નાગર વેલને કાજરે, મીઠ૦૮
એક અંધારો ઓરડી બીજી વેરણ રાત; ત્રીજો સોકનો
ઢોલીઓ, એનો ઝટકો લાગ્યો આગ્યી રાતરે. મીઠ૦૯
માથા ફેરા ગોફણો, લઇઆ ફેરો હાર; દાદા ડોકરે દીકરો
એને રાતે કરૂ ભરથારરે મીઠ૦ ૧૦
પારે નાચે પારેવડાં, ડુંડે નાચે મોર, પરણ્યા એટલા
માનવી, પીટ્યા કુંવારા હરાયા ઢોરરે, મીઠ૦૧૧
ચીર ફાડી ધજા કરૂં, કાંકણુ મેલું નિશાન; ઉતર સુ-
ડા કારગા, તારો પેટ પોઢયો મસાણરે મીઠ૦૧૨
મહુડે માળો ન ઘાલીયે, લીંબડેજ લહેરો જાય; પારકા
પુરૂષ ના શેવીએ, એનો પરોડીએ ઉઠી ઘેર જાયરે, ૧૩
નદીગાંઠુનવડાંડીએ સમુદ્ર બાંધ્યો નવ જાયતુજનેબાંધુ
વડોદરાને ગાંદરે તારી ફઇ છોડાવા જાયરે મીઠ૦ ૧૪
કાળા ગજકણનું કાપડુ, માંહી ભર્યુંછે હીર: ઘરનોધણી
પીટ્યો હીંઝડો, મારો પાડોશી બાવન વીરરેમીઠ૦૧૫
સોપારી વખાણું સોરઠી, જેમાં લીલા પીળા રંગ; સ્ત્રી
વખાણું પાતળી, જેનાં વાળ્યાં વળેછે અંગ, મીઠ૦ ૧૬
ઊંચી ગોરી ઉજળી જળ ભરવાને જાય, કાંટો વાગ્યો
પ્રેમનો, તેતો ઉભી ઝોલાં ખાયરે મીઠ૦ ૧૭
ગાંડી માથે બેડલું, માંકડ કોટે હાર; જુવારી હાથે
સાંકળાં તેમે જાતાં કેટલી વારરે મીઠ૦ ૧૮

આંગ કાળુ દાંત ઉજળા, ચાલે ધમ્મર ચાલ, સાસુ જં-
કુને દીકરી. એ ત્રણેનો એક ભરથારરે મીઠ૦ ૧૯
બાપે જન્મી બેટડી, બેટડીએ જન્મ્યો બાપ, એઅરથ
કહો ગામ ઠાકોર, એમાં બેટડી બત્તી કે બાપરે. મીર૦
જળમાં પેસી ઘર કરે જળમાં પેશી ન્હાય, મરતક
વાઢે નામરે, તેની આંખ્ય ફોડે જીવ જાયરે. મી૦૨૧
પડી પણ ભાગી નહી, કટકા થયા બે ચાર, નગરપાંખે
ઉડી ગઈ. તમે પંડિત કરોને વિચારરે. મી૦ ૨૨
આગનીકુંડમાં નીસર્યો ભમર કુંડમાં ન્હાય, પંડિતો
પુછે પંડીતને તેના ફુલ વેલાને ખાયરે. મી૦ ૨૩
કર વીના જે કામની, મુખ વીના જે દાંત, મુવેલા
જીવતાને ગળે તમે મોકલાવજો ગુણીયલકંથરે. મી૦૨૪
રાખો તારૂ ફેસણું જેમ આટામાં લુણ, કાણુસરીખા
પાતળા તેને દહાડી મુકાવે કુણરે. મી૦ ૨૫
જેને ઘર પવન ન સંચરે, જેની છાયાએ નબેસે કોય; તે
ફળનો મોકલાવજો, મારે એકાદશી વરતહોયરે. મી૦૨૬
ઉભો નર નીંદ્રા કરે, ઝાકળ તડકા ખાય; જેની મુછે
મોતી નીપજે; તમે ચતુર કરોને વિચારરે. મી૦૨૭
શેરી ખરી પણ સાંકડી, નગર પાસેજપાચ્છુર; પરણ્યો
બરો પણ નાનકો, મારૂ જોબનજાય ભરપુરરે. મી૦૨૮
ઉચી ડોકવાં સારીગડાં, મધુરો મધુરો જ બોલ, હમેહ-
પાયાનાં જાવરાં, મારૂ જોબન કરેછે જોરરે. મી૦ ૨૯
બેંત જેવડી વરખડી, ઢાલજેવડું ફુલ, કાચાકમળ ઉતરે

તેનું પાકે થાએ ખુલરે. મી૦ ૩૦
તનનાં કરૂ ત્રાજવાં, મનનો કરૂ બોજાર;હઇયાની કરૂ હાટડી, હું તો વણજ કરૂ વેપારરે. ગી૦ ૩૧
કુવા ઢાંકણ ઢાંકણું, ખેતર ઢાંકણ વાડ; બાપનુંઢાંકણ બેટડો; ઘરનું ઢાંકણ નારરે. મી૦ ૩૨

પંદરતથી.

હરીહર મેલને રાધે, મેરી અંગ બોલને રાધે અબોલા બોલને રાધે,ઘુઘટડા ખોલને રાધે. કહ્યા મેરા માનનેરાધે
પડવે મારી સાહેલડી પીઉજી જાડીએ જાય, પીઉજીસાથે ડાઢમ ગોરી હોંસેને પીઉજી ખાસ,હરીહરમેલને રાધે ૧
બીજે મોરી સાહેલડી, બાજોઠ ઉગયો ચંદ દાઢમ કેરે દંતડે, ગોરી આ શો માંડયો છે ફંદ. હરી હ૦ ૨
ત્રીજે મોરી સાહેલડી, તરીયાજ વારોવાર; આ શું ભુલી સુંદરી; ભુલી કંકુ કાજળ સાર. હરી હ૦ ૩
ચોથે ચમકની મેં સુણી, જોબન બાળી વેશ; બરજો બનનાં એકલાં; જેના પીઉજી ગયા પરદેશ. હરીહ૦ ૪
પાંચમે મોરી સાહેલડી; પંચ પતંગ અહુર, બરજોબનમાં એકલાં, મારૂ જોબન જાય ભરપુરરે.હરીહ૦ ૫
છઠેમોરી સાહેલડિ; છડીજવારોવાર; પરદેશી રાજ પધારશે આપણ બેશાંશું હારોહાર. હરીહ૦ ૬
સાતમેમોરી સાહેલડી, સાતમે દાધોરનેહ; ચોમાસાની રત ચીકણી: ઝીણા ઝરમર વરશે મેહ. હરીહ૦ ૭
આઠમે મોરી સાહેલડી, આઠજ જોયાજાડ,પરદેશીરાજ

પધારશે, આપણે બેશીશું મોડામોડ. હરી હ૦ ૮
નોમે મોરી સાહેલડી: નવલા પેર્રૂ ચીર; દીપક લઇ
મેડે ચઢું; મારે નયણે વછુટ્યાં નીર. હરી હ૦ ૯
દશમે મોરી સાહેલડી; દશરા પુજવા જાય; પુજયા તે
નર પામીયા મારા રાય જાદુ બરથાર. હરીહ૦ ૧૦
અગીઆરસે મોરી સાહેલડી:મેં કીધી શીવરાત:પરોઢીયે
ઉઠી પારણાંકરૂ મને કૃષ્ણ જોયાની ઘણીખાત. હરી૦ ૧૧
બારશે મોરી સાહેલડી. બારજબાંધ્યા બંધ, કરનારાનર
કરી ગયા એતો કદીએ ન છુટે બંધ. હરીહ૦ ૧૨
તેરશે મોરી સાહેલડી, વાદળ વાયેરંગ; ઓસડનો સુળી
એક છે, ગને ડશોયા કૃષ્ણ બોરંગ. હરી હ૦ ૧૩
ચઉદશે મોરી સાહેલડી; પાસા લીધા હાથ; મેં જાણ્યું
પડશે પાધરા; એતો પડીયા બારે વાટ. હરીહ૦ ૧૪
પુનમે મોરી સાહેલડી; પુરીજ કરજે આશ, મેં જાણ્યું
હરી આવશે, હવે થઇ બેઠીછું નીરાશ. હરીહ૦ ૧૫

લાવણીઓ.

લાવણી ૧ લી હુંરજીલાવાળી.

મીલી ઉમેદવાલા દોચાર કરત બિચાર બાગમેં ખડી-
યાં, મેરે બરમત ઝુમઝુમ ઝુમઝુમ લગરહી ઝડાંયાં પ્ર-
થમ કયાં કહેતીરે જાગ ગરનકુ ગની દુસરાને બાના
કીયા કે ગંગા નાતી; તીસરી કયા કહેતીરે; શીવદ-
રેશન કર આતી; ચું ચારૂ મીલ મનસુબે કરબાઇ એ-
કી. હારે કંઇ બનમે બાગન કાર્યાં કે નાગત છોરી

નાર ફુલકી બહાર; મીલી માંહે સાહેલી; મેરુ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં. ૧ પરથમ કયા કહેતીરે સુનો સખીરે બેના કલ આધી રૈનકુ ઘર આયે સાજના ફુલનકી બીછાઇ શેજ, નરમણીછાનાં, સોહાગસે લીપટ કર ઇશક કીયા મન માના, દો તુટે ચોલીકે બંધ ગયા ધગશાના, એશી રજમે ગુજરી સારી રૈના સખી દેખરે હુઇ ફજર, કાચીકલીયાં ગુલાબકી છડીયાં, મેરુ બરસત રૂમઝુમરૂમઝુમ લગ રહી જડીયાં, ૨ દુસરી કયા કહેતીરે લગીબાત કરનેકુઇ મરૂ નેન તલવાર બુરે સાજનકુ, સાજનકા એતના સુખ, કહુ કયા તમકુ, ખાના પીના સો રૈના પલગકુ મેં કહુ હિઠે ઇશ બખત, ઇશ કરનેકુ કાં દીન કી રાત, ફીકર નહી હમકુ, અછેર ખુશબોઇ પાવ ફુલનકો બાસ, રખાં મીલાયાં મેરુ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડાયાં. ૩ તીસરી કયા કહેતીરે. ભર જુવાની કે બારમેને તરેતરેક કીયાસોલ સીનગારે, પાઉથાને પાછળ બીછાા. ચોગી જરીદારો નેનુમે સારા કાજરા ગારતા લેરે ? મે જા સાજનસે મીલી પલંગ ઉપરે, મેરા રૂઠડા સાજન નાબોલા દીલ ભરે મેરી મનકી મનમે રહી. ફજર હોગઇ ફીકરમે પડીયાં મેરુ બરસત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડાયાં. ૪ ચોથી હે ચંચળનાર, બોલી અલબેલી, સુજ બાપનામ પીતા સતારે ડાલી, મે જા સાજ-

નસે તીક્ષી જીકરના ચાલી, મદન કેફ છતીયુસે છતી યા બીડી; ખુલ્ગ ગયે જોગનકા બહાર હુઇ ખુલાશી, ગાવે મહારાજગીર ઉસ્તાદ, પ્રેમ બંધ ખ્યાલી ભગવાન દીન દીલ્લદાર, ગોરી તેરી યાર ખીલાવે બીડીયાં મેઉ અસરત રૂમઝુમ રૂમઝુમ લગ રહી ઝડીયાં. ૫

લાવણી ૨ જી.

ઓ ભગવાન પતી નાદાન; નથી કંઈ સાન જનમ કેમ કહાડું, હું નાના કંથની નાર, દુઃખ ક્યાં ગાડું પરણાવી મારે બાપ, પોતાને આપ, કજોડાસાથે, મને દુખ દરિયામાં ધરી પડ્યું દુખ માથે.૧ હું આવી સાસરા માંય કંથને ત્યાંય; જગતને ધારે પરણ્યા પછી વરસો ચાર થયા તે જ્યારે.

ઝુલ.

મારે સાસુડીનું સાલ નણંદ દે ગારી જેને કંથતણું નહી માન તેને દુખ બારી, કોઇ સખીયો ભેગી થાય પાણીને આરે, સઉ મારી ચરચા કરે કંથની ત્યારે; મારા બાળ કંથને જોઇ હસે સહુ કોઇ દુખનો દરીયો; મારો જીવ બળેછે રોજ અગનનો ભરીયો. ઓ ભગવાન. ૧ હું ગઇ પતિની પાસ હેતથી આશ દેખી નસેછે, જો ઝાલુ જમણો હાથ ચીસ પાડેછે, હું નવજોબન છું નાર ખરે આવાર છબીલી નારી; મુઓ જાણે નહી કંઇ રીત કરે છે બારી.

ઝુલ હું શું કરું ઓબાપ દુખમને દેછે, મારેહમેહાગી

મને દુખી દિસ રહેછે; મને ગમે નહી શણગાર શરીરે સજવા, વળી ભોજન વેળા પાક ગમે નહી જમવા, મને વરસ થયાછે સોળ, જોબન ઝકઝોળ, જુવાની મારી વીટયો એછે નાનું બાળ વરસ દસ ગારી. ઓ ભગવાન૩ મારે બાપે મને આ બાળ, સોંપ્યો તતકાળ સારૂ નવ કીધું, એ બાળકડાની સંગ કન્યાદાન દીધું, જે બેઠીને વળી ગાય દોરે ત્યાં જાય, કશુ નવ ચાલે, જેમ હલારાઓ બળદ કસાઇને આલે.

ઝુલ.

સેજ પીલા માહરે કરી મને દુખીઆરી, એકેર ગયો મારી; જો ફરી દુખભારી છાતીમાં ભડકા બળે હરૂ શુ સેખો, હું આજી મરછું રોજ કંથને દેખી. જેવું ચંદ્ર તણું છે તેજ એવું મુજ તેજ કોમળ છું અંગે. સુખા લાયક એતો નથી માહરે સંગે એ ભગવાન૩ જેવા કંથ વીનાની નાર એવી આ વાર મને પણુ જાણો હું પડી કથારની સંગ મોતીનો દાણો મારે વહે ચક્ષુએ નીર, ભીંજેછે ચીર ચોળી પણ ભીંજે, આ બાળ કંથને જોઇ; દીલ નવ રીજે.

ઝુલ.

વળી સાસુ મારે બોલ ઘણેરા મુજને; તું પજવેછે મુજ બાળ થયું શુ તુજને: મારો જીવ બળે છે રોજ કરૂં શું બાઈ સગી નણદીને હું કહુ મારો દુખ બા ઇ. શું કરૂં પ્રભુ ઓ હાલ, હવે શું આલ જોહેર

આઈ મરવું, પડી દુખ દરિયાની માંય રહ્યુંછે રડવું. ઓ ભગવાન ૪ મારૂ મન થાયછે ખાખ ઉડે જેમ રાખ જનમ શોક આપ્યો પ્રભુ મારે કરમે કયાં પી ટયાને થાપ્યો મેં કર્યાં નથી, કંઇ પાપ જગતના બાપ ગુન્હો શો પડીયો, તે મુજ અબળાને કાજ આવો કયાં ઘડીઓ.

ઝુલ.

હું હતી કડી વીધવા તો આથી સારૂ પણ જાઈ ફૂાગટનો કંથ.બજે મન મારૂ મારૂઘણુંથાયછે ચીત રમવાને જારી પણ રહુંછું અટકી લાજ કુળની ધારી મને ઘણો કામનો તાપ કહુછું આપ નથારે ખમાતુમારૂ વીર્યે પીડા કરૈન થારે કહ્યાતું ભાઇઓભગવાન. ૫ હુ જઇમઇયરની માંય કારીને ત્યાંય કદી કેર વારી; મારી ભોજાઇ મારે બોલ ઘણા દુખકારીછે સમજી મનમાં રહુ, ટુંકારા સહુ એ જ બાભીના હવે કાંઇ નથી ઉપાય વિના ફાંસીનો.

ઝુલ.

ઓ ઇશ હવે સુણ પતી કર મોટો તુજપર જાડાવર તણો પટયો શો ટોટો મારે પાગી હતો જે બાપપીટયો હત્યારો તેણે કર્યો નહી વીચાર, જરા કાંઇ સારો કહે છે જે કાળીદાસ ઇશની પાસ જોડાંતું કરજે અબળા જાતોની અરજ કાનપર ધરજે ઓ ભગવાન. ૬

લાવણી ૩ જી.

જરચાર પ્રાણ આધાર, સુખ દેનાર કયાં ઉડી, તુજ

વીણુ નાથ મારીદશા થઇજુડિ. તુજવીણુજશેમુજપ્રાણુ ગમે નવજાણુ કરૂ શુંહાએ મુકી મુજને એકને ગયો તું ક્યાયે. પ્યારીનું દુખ તેં યાદ ધરયું ન લગાર ગયો ક્યાંચાલિ. તુજવીણુ ગાલની ઉડી છે ગઇ લાલિ.

ઝુલ.

સહુ ઉડિગયું મુખતણુનુર એ પ્યારાતુજ વીણનેત્રથી બહેઆંસુનીધારા. મરમાળા ગઇ સુકાઇશકતી નવ કાંઈ લડથડિયાં આવેઅરે હીંડતાં આઇ. એ સુખદેયણ બર થાર. પ્યાર કેમ તોડયો. બિજીધારા સાથ પ્યાર જઇ જોડયો દિનરાત દુખમાં રહુ કુવામાં પડુ મરૂ કેમુડિ તુજવીણનાથ મારીદિશા થઇ જુડી દુખમાં બચાવાને કાજ. દિસે નવ આજ એને કાંઇ આયો, હું અભાગનીને હાથ અહીકોઇ તારો પિડે પતી મુજને કામ આહરે જામ. નથી રહેવાતું આકામગરિનું કષ્ટ નથી સહેવાતું.

ઝુલ.

આવે નહી આંખની માંહે ઉંઘ લગારે તમ વગર સ્વામી થાય સોચના ભારે. કાળજુ કોલીને ખાય મદન અત્યારે ભેટિને દુખ ટાળશો કંથ કહો ક્યારે છાંટિ અમરત રૂપિ નીર નણંદના વીર. જુઓ મરૂ જુરિ. તમ વીણુ નાથ માહરિ દશા થઇ જુડિ મનમાં અતીશે મુઝાઉ દુખી થાઊં ધરૂ કયમ ધીરે, હું છાંટ ધીરજનું અરે નાથ તુજ નીરે, સજવા ન

ર્ને સણગાર: અરે ભરથાર: સગાં વહાલાં કો; કયમ ગાળુ દુખમાં દીન પ્રાણ પ્યારા જો.

ઝુલ

નવ મેશ આંખની માંહે, આંજવા દેરે; નવ સુતું ખાટલાપરે; એમ સહુ કહેરે, મુજ અરે કાન શેઠને કરણ ચરણ પણ મારા વરવા દીસે શણગાર વીણ એ પ્યારા, બાવળીયા જેવા હાથ દીસેછે નાથ વીનારે ચુડી; તુજ વીણ નાથ માહરી દશાથઇ ભુંડી; મુજ સહીપણીયો સરવ; ધરીને ગરવ ઠમકતી ચાલે નીજપતીશું વાતો કરે હરશમાં માહાલે; ચાવે નિત્ય પાન સોપારી પ્રાણને પ્યારી; જે સુખ કારિ અચ્ચર છાતી બળે દીઠે તે મારિ.

ઝુલ

નીજ વરના હોસ્તથી વાત્ત કરે બસી બાતે; સહુ સહીયરને ઘેર જાય હરખથી ખાંતે; કાંઈ નવાજુનીની વાત હરખથી બોલે સુખમાં સરવેસઈયરો અહોનીશ ડોલે; સહુ ગુંથે શીરના કેશ; જરૂર હમેશ (પણ) મને તો મુડી; તુજવીણ નાથ માહરિ દશા થઇ ભુંડિ, સંતોષ ધરત હું મન; કદાપિ તન હોત મુજ પાસે; પણ તેતો નવ તેહથી; થાઉં નીરાશે; પુત્રના કરિજ વગન, થઇજ મગન; મોડાઇમાં ધાલે; લાવો મેતો નવ લીધ અરે આ કાળે.

ઝુલ—વિધવા મોણું છે શીર, વળી વાંઝણિજણતાં કયમ

ઔર ન દીધ, માત શું જાણી; પ્યારિ પતી રહે ઘર માંડિ ન લાહવા લીધો, આ જુલમ પાપિ તેં પતી જઇ શો કીધો નવ તેજ શરિરપરલેશ; કાળી થઇ મેશ મટીને રૂડિ તુજ વીણ નાથ માહરિ દશા થઇ ભુંડિ. ઓ સુખના સુરજ સુજ; કહેતી તુજ અસ્ત ક્યાં પામ્યો; તુજ નીરાશ કરિ નારિને ક્યાં વીસ-મ્યો. તુજ પ્રાણ પ્યારિ સુકાય કાય બેદાય અરે તે મારી તુજ ગયે સાસુને નણંદ થયાં છે વૌરિ.

ઝુલ

નવ ખુશ્યો હું થીજ પળાય, કાયા કરમાયો; જમવાને નાતની માંહે વળી ન જવા એ: બરજોગન ગાદ્દ જાય અરેરે એળે; નવ ભોગવનારો ભોગી; વાડ પડ્યો કેળે જો રતુ જારતો અરે પાપણી ખરે કહાતું કુડિ; તુજ વીના કાંઇ વળે નવ આંહી જીવતું જોને, નવ ગયું ફરિથી મળે રૂવે કે શાને; ભજ ભાવથકી ભગવાન અરે નાદાન જીવડા આજે, થશે પુનરલગન પ્રભુ કરે થશે દુઃખ પ્રાંજે.

ઝુલ

રોવાથી જરૂરિ જશે, અરેરે આંખે માટે જગદીશનું જરૂર નામ તું ભાખે; શાખ ભુલાખીની ધરૂકાન કરિ સન્માને જેથી પુનરલગનની આશ; પુરે ભગવાને નવ ગયો નાથ કદી જડે ખપે આથડે; જોયાથી ડુંગી તુજ વીણુ નાથ માહરિ દશા થઇ ભુંડિ.

લાવણી ૪ થી.

સુણ સાંભર મારી આજ, દુખની દાઝ, જઇ ક્યાં બોલું; અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખોલું. હું દિવસ પાંચની હતી નોહાતી મતી ગતી પણ કાંઇ; પાપીષ્ટ પોતાએ ઝોકી ખાડની માંહી. જોઇ કુળીન નાતને વર સાઠ જોઈ ઘર મને પરણાવી; દીધું ત્યાં કન્યાદાન હાથ મીલાવી. વર વરસ દાનનો ઘરેણેજ શણગારીઃ સાજે છગી જોતાં કામ એવા સારો. હું વરસ ચઉદની થઇ, સાસરે ગઇ. પહેરી ઘર ચોળુ; અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખોલું. પાથરીયો હતો પલંગ રગતા રંગ પીયુ પ્યારીને, કોમેલ સાફ ઉપર રૂડી ચાદર ઓછાડીને. પતી ગયા પછી હું ગઇ, મેડીની માંહી સુવાને કાજે, નસકોરાં બોલતાં હતાં ત્યારે સુવાને; સુતોતો પાસાભેર ઉંઘની ગાંઠે, ઢંઢોળ્યો મેં બહુ પેર તેહને ત્યાંહે તે ઉહુ કરતા જાય, પેખતા ચાલાય આતે વળી ઝોળું અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખોલું. ચાંપવા માંડ્યા મેં પગ લુખસના ઢગ સુગ બહુ આવે, મનમાં ત્યાં મસ મુઝાઉં; શું હાલ દાસેતો નાહાનું બાળ, બોલતાં લાળ પડે સુખેથી, વળી ગમાર સમ ચાલથી, બહુ દુખેથી ઢંઢોળ્યો મે બહુવાર, તેહને ત્યારે, મુખ વઠી કરી ઉચ્ચાર ચુટી કરી તારે, જા તાડી માડિ રાંડ ઉઠની આંડ થીક ઢંઢોળ્યું, અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખોલું, બોલની [illegible]

શાની આજ ચડી મને ઝાંઝ કહીશ મુજ માને, શુ કરવા મોકલી હતી રાંડરે આને; મેં કહ્યુ સુણો સ્વામી શીશ નામી, વંદુછું તમને સંસારની રિત થકી બોલાવો અમને; કેમ કઠણ થયાછો તમે; કહો સમ મારા, અબળા શુ કરીએ અમે, પ્રાણના પ્યારા ક્યમ તરછોડોછો આણ માહારા શામ, રિપુ તન છોડુ અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઈ ખોલુ. મેં સમજાવ્યો બહુ રિત, ધરીને પ્રિત; સમજ્યો ત્યારે, કરવા દે મુજને શયન પછીથી હાંરે; તે પણ નવ સમજે કાંઈ કરે મસ્તાઇ. કુચપર મુખદે; ઓ સહચર એવી રિતે દહાડી તે દુખ દે; વળી ગાગ ભાંડિને આળ ઘણાક ચહાવે; ધરિ કાળ શિરના વાળ, ખેંચી રિબાવે, પજવે એમ મુજને ઘણીકને એતો ઠીક દુઃખમાં ડોલું, અંતરનો પડદો અરે ક્યાં જઇ ખોલું. મારો વર નાનેરૂ બાળ, જાય નિશાળ, મરૂ શરમાઇ; છોકરાંમાં રમવા જાય કરે ઉધમતાઇ, વળી લાજ કાઢતાં પમ મુજને શરમ, મનમાં આવે; આ કરમ તણો, કહો મરમ કોણ બતલાવે; પાણી ભરવા કાજ જાઉછુ જ્યારે સહચર કેરા સાથ મળેછે ત્યારે, રેઉ દાઝ મુજ પર ધરે મશ્કરિ કરે ચોત ચંચોળુ, અંતરના૦ હું મરીશ કમોતે જાણુ સહચર પ્રમાણ, નહી રહેવાયે; નાનેરા વરતુ દુખ કેમ સહેવાએ; આ કહુ કોણને વાત, માહરિ જાત બળી ગઇ બહેની, નાનેરા વરનો

ઉપાય કે તુ કેહેની, હું જાણું જાય ફુલેર; ફુલેર થ-
વાને પણ મુદતણિ શી પેર જાણું એ બહાને; ગો
દુખે કરી ચુકાઉ; ઝેરરે ખાઉ કુવે જઇ પડું; અંતર-
નો૦ હું નકલંકી છું નારી, લાજની ગારિ, ગનમુઠી
વાળુ, વળી સાત બવે આગ, એમ સંભારૂ; જવએક
તણો હું ટકાર કરિવિચાર. કેમના પરિએ, આબળ્યાંઝળ્યાં
બધાના માફક કરિઓ, નથી અરેગોરતુ બહેન ચેનનથી
પડતું આંસુથી ભરાએ નેન. રોજ દિલગળાતુ, દુખ પડયું
ઘુણાખાઘણુ. સુખ નવહણુ, માણમ મળ્યુ રોહલું અ૦

લાવણી ૫ મી.

(છેલ બટાઉ અને રાણી મોહનાની)

છેલ બટાઉ ચાંદ ગગનમેં, સુરતપાક મોતીઆલા; બી
રમાયા મોહના રાણીને મોતકા ફાંસા ડાલા. દિલી
શેહેરકા તખત બટાઉ, ધન દોલત સારિ માયા, ગિ-
સબરસકી ઉગર મીયાને ઇશક બાજમે બિરમાયા,
ચાર તરેહકી ચાર બખત પોશાક બનિ કંચન કાયા
બાંધી ઢાલ શમશેર, રીપાઇ મુસાફરિકા બેસ લીયા,
ગુજરાતમે અમદાવાદ શહેર દેખકર બિરમાયા ધુપકા
લેકર દિન ગરમીશેં બેઠ જરા આરામ પાયા.

ઝુલ.

તાલેવનકે બાગ કુવેપર ઘડા ભરા મીઠા પાની. સો
દોશો સાહેલીમે ચમક રહી જેઉ ચંદા ચાંદની, શોર
સુનેકા ઘડા આઇ જલ ભરનેકુ મોહના રાણિ, નજર

પડા મહાગુપ મુસાફર પંછી સાનસોખત વાની મં-
ડીલપર શારમેગ તુરા ફુલ જડાવ મોતનકી માલા
બિરજીયાં મોહનારાણીને મોખતકા ફાંસા ડાલા છેલ-
બટાઉ૦ મોહનારાણી બાપ દિવાની દેસ દેખ ઉસ
પંછીકા કીયા રાજ કીયા આગીરે, બાદશાહજાદા હે
ક્યાંકા, અજબ ખુદાને તુર બનાયા જોતા પ્યારી દ-
ફતાબેકા આગે કાંહાંસે કાંહાં જાનેકા સુકામ કીસ
મતાબેકા, મોહના નીસંક હોકર બોલે સંગઝાડ
સબ શહેરોકા, ચમક ચમકપર આહ સાગને, બાણ
ચડાયા નેનોકા, ચતુર સુગર આદરસે મુખે. કહાસે
આઓ પરદેશી કોન તુમારા બતન હીકાના કીસ બ-
સ્તીકે રહેવાશી. કરો ખુલાસા હરકે દિલકી, બાતકરો
મીઠી ખાસી કરો બંદકી કબુલ આજકીરેન તુમારિ
હો દાસિ. રંગ બંગલેમે આરાગ કરના નરમ બિ-
છાના આપલા બિરમાયા મોહના રાણીને મોગતકા
ફાંસા ડાલા. છેલબટાઉ૦ ધોકા કુછ ન રખના દિ-
લમે કહલ બચન લેવો મેરા સચ્ચેકે શિર ખુદાવાસ
જુડકે દુનિયાના ઘેરા, ઘરબાતન પરદેશ ગયેહે ગુ-
જર ગયે વરશો બારા સાલ બિચારિ પડી અકેલી
માલ ખજાના બોતેરા, સુરત દેખ દિલ લલચાયા
હોજો મોહનાકા પ્યારા, લાખ રૂપેકી રસુજ શેજ-
પર ચલો, ઉઠો દેખો ડેરા. ચુપ.
અંદેશા નહી રખના દિલમે ગુપત બાત જાહેરકેરી,

સે બુરેપર જાન દેદુંગી; કસમ ખાકર બીરમાની, કહે મુસાફર દિલકે દિલમે. જાની ઘડી ફીર નહિ આની; લીખત નહિ લગેકા અબતુ હોજા મોહનકા સાથિ નીમાશાગકે બખત ચલે રસ્તેસે હોકર દુશા- લા; છેલબટાઉ૦ દેખ રહી સબ આલમ મોહના. બાલમકુ લેકર આઇ, મતલબકા મનશુબા શીખાકર ફીર સાસકુ સમજાઇ. કુરીકે મઇ મીજમાન સગા ગેરે બાવરકા બાપ, મોહનાને દેવદ કે હોથમે પાંચ અસરફીયાં દીલવાઇ સાસ કહે એ સાચા નાતા પ્રા- ણો મીસરી મગાઇ માલી ઉપર કરો બીછાના આ- રામ કરને ફરમાઇ; અતર અબીલ લગાકર અંગે, ગરમ પાણિસે નવડાયા, ચોપાલેપર નરમ બીછોની બેઠ ખુશીશે જુમવાયા કેસર બદામ પસ્તા દિલખા- ના કર કર ખીલવાયા; પાન ફુલામે મગન હો રહ્યા મિઠા પક્ષીકા પીલવાયા; ફીર અપના સીગનાર સ- જકરબની જેરી ગુલ્લાલા બીરમાયા મોહના રાણિને મોહબતકા ફાંસા ડાલા. છેલબટાઉ દેવર સાથ બો- લાવર ઘરમેં, દિયા માલિકુ દરવાજા. મોહબતકી ફ- શનાઇ લગાકર. દોઉ શોએ રાણી રાજા, ડાલિ ગલેમે હાથ ઇસકકા બહાર ભયા તનકા સાજા; ચડિ નિ- દકી લહેર ફજરમે, સવા પહોર બજતા બાજા૦ સાસ કહે છોડે બેટેકુ કીયું ગફલતમે સોતા સોતાજા, ઉઠ મેરી સોકનકુ, મારકે ઉપર રસ્તકુ દેતા જા, શીર

સુના જદ ઉઠા ચોંપ કર. દલકે દીલમે પ્રસતાતી; પિછલે દરવાજેસે બાગમે. ભગા દિયા દિલભર સાથી બુઢિને જાહેર કજેતી. કરિ લોકકુ સુનવાતી: મોહના કહે નાહક કયું બકતા. બદગતી શોર કયુ દેતા ડાલ કહે મેરે શીર કસમ ખાઉંગા નીભાવે હકતાલા બીરગાયા મોહના રાણુંાને મોબતકા ફાંસા ડાલા છેલબટા૦ સાસ કહે સોગાન એસે. બોલ તુતે બોલે. આજ હોનાગ લડાઉ તેરે તઇ જગલકે જેહરિ કાલે; કુહિ દિલ ચાહશો કરના. પિલાવ જેહેર કે પિપાલે. સચા જુઠા માલમ હોયગા સરગજાન તું મગવાકુ બના હાનેસે બાગમે ગઇ જ્યાં બેસે મુસાફર મતવાલે. દિલકી નતલબ સાસુ બીનકર, હીમતકી બાતાં બોલ

ઝુલ.

લેવો ફકીરી બેસ બટાઉ હોજાના બાલમ જોગી;
દરવાનકુ દવા લગાલો; તોહી તો મરજાતી રહુંગી;
દિલકામતલબ સબીસુનાકર ફિર વાંસે જલદિ ભાગી;
ધાઇ ઉઠ કર સાસ શામને દુનિયાં સબદેખણુ લાગી
બડા શેહેરમાં પુકાર હુવા, આથમકા મેલા ખેલા;
બીરમાયા મોહના રાણુંાને; મોબતકા ફાંસા ડાલા;
બોલે કાલે નાગ નીકાલે મોહનાસે સોગાન લેને;
આપ ફકીરી બેચ બદલકર. બટાઉ કોઇના પિછને;
અબીર લગાયા સબલોકોકુ; મોહના સમેત પિછાને:
મોહના સોબતીસે બોલે કયસા કરો શ્યાણે શ્યાણે;

ફકીર એ ઘર ખાવન તનકું; હાથ લગાયા દોનોને;
ઓર કીસીકા હાથ લગા નહી, દીલકી બાતાં સબ જાણું

ઝુલ

ચોરા કરકર એબ છુપાઈ, સબાકુ સામરથ બતાઇ:
ડાલે ઉઠાકર નાગ ગલેમે, આસપાસ લેકર આઇ,
સહુ લોકકે જાહેર મોહના, સચી સાબાસી પાઇ,
જીસ દીન સતનકુ મોહના બટાઉકુ લેકર આઇ,
હુવા ફજરકા બખતપર, મેમાનોસે પોચવાઈ,
ચઢી નીરકી લેહેર બાગમે, સોયા હોડકર દોશાલા:
બીરમાયા મોહના સણીને મોબતકા ફાંસા ડાલા છેલબટા
કરને વાલા ખુદાજી દેખો, ખાવંદ મોહીનાકા આયા
આપને કપડે બીછાના કહેતા રસ્તેમે અકાર કોસોયા
ઘરમે આમે સાહેબને બયાન સારા સુનવાયા,
ઘમક ચમક કરે મારે પટકા, હાથ મુસાફર ઠોરકીયા;
ખુની નેન તલવાર લહુકી, ખસગ દેખ ધોકા ખાયા;
મોહના રાણી નીકળી મેર, બદન પંચ ઘાયલ કીયા

ઝુલ

ગઇ કેવરા બનમે, મુયાદા પડાકે બેઠા નજરોસે;
દુખ સુસીના પુટા નાહક, કયા રેન કયા લોકોસે;
આલી જાનસે જાન કત્લ, અવ્વલ, નીભાયા મોહનાર
બાવા આદમ અમા હવ્વાં જાતેથે ઇસ રસ્તેસે:
કયું રોતી ઓ અવસર બેઠકર, પુછે શીવશંકર ભોળા
બીરમાયા મોહના રાણીને, મોબતકા ફાંસા ડલા છેલ૦

સુના પરણ્યા ઉચકાનીકાલ, ડીર આદનસગાઇ ઉશદોનુંકું
ખાક તણુ તીન પુતલે બનાએ, ફરી દેન આગબ્લ ઉનકું
દો અવરત એક મરદ, બનાયા બટાઉ મોહનાના રાણીકુ
મોહનાસે ફ્રાયેગ બનાઇ, શો દોસતાયા ખાનકુ;
દોનેસે દોનોકા શેબાદો હુઇ ગયે બટાઉ દોલીકું;
નવા જનમ આદમને દીયા, બડા રબા દુનિયાકું;
જીગર જીગર એ નોબત બાજે ઇશક બાજેકા શેદેદાના
એશો કરત પ્રીત રીત મોહનાકે,નુશકઇ ગરજાના;
બદનામીકા બાત આઇતો આખર નેકી કરજાના;
ગોવીદરાવ પીર સુરસદ હોય એ શાયરસે ગોતીદાના:
તખત કીયા વીવ નેહર શેહેર, જુનહર ગુનીકા ઠેકાના
મલહારી બેરૂ અંગનર નયન બાજતા ચોતાલા
બરમાયા મોહના રાણીને, મોબતના ફાંસા ડાલા છેલબટા

લાવણી ૮ મી—મેંદીની.

મેરી કોન કોન સોકન મેરે પીયાકે નેનુમે લડ ગઇ,
મે ભર ગઈ મોરે હાથુપર મેંદી ચર ગઇ:
મેતો ઇશકકી મારી ગઈ, પ્રીતમ ઘર ચલકર આ બરકે
સોલસો અભરંગ કર કર પ્રીતમ પયારેકુ દેખુગી.
નેના ભરકે હુજી સે ચલા આ દોરત પકડકર સારી રૈના
ઉને મુજે ભોગી મેરો મન ભરકર એજી સો રહી:
ગલેશ લપટકર ઇશકકેમીશકે કારણે, સખી સોહીત બેઠામ
મોરે હાથપુર મેંદી ચર ગઇ, સખી ખુસ હુવાઇ મન:
આજી મુજે જનમકી તોહમત મટગઇ, મે ભર ગઇ;

ગોરે હાથપર મેંદી ચઢ ગઇ. કરે ખુબ મેંદી;
રચી કંગાલાં છુપાના, રંગ કરમાના ચર બાસ નણંદ
મા એહેન પુછતો જબાબ ક્યા દેના. હાને નાગતે કયા;
ક્યા કરૂ રે બહાના ક્યા મુખ લે પ્રીતમ ઘર જાના.
કુછ ખાના જીનસે એતરહે મરના, જાની જીગરકે વાસ્તે
મેં જાનીથી નીમા શામ, પ્રીતમ પ્યારા પુછતા;
તો સખીં કીસકા લેની નામ. મુજે હશકાશુની ચરગઇ
મે મરગઇ ગોરે હાથપર મેંદી ચરઘઇ મેઇ ચતુરસુગર
રંગમાં ધસ્તમસ્ત મોઈ ફીરગઈ કાલી દેઉ ગાલી,
એક ચોરી ભાઇ જરજાલી એતો ખુરા હુવા હે કામ
રહી બે કામ કીન ઘર ઘાલી, ઓલાવી મેરેપર મૂસી
બત ડાલા ગાલી ચલા બાગમેં સાખી મેંદી કરપૂકાર
ખિલિ ચલિ ચુન લેવો. તુમ કરો હમારા બહારમેંદી,
ચુનતે ચુનતે ચઢ ગઇ મે મરગઇ ગોરે હાથોપર મે-
દી ચરગઇ ગુરૂ સાહેલી એક કહે સુંદર લે સુન-
કર આ ગુણ ર. તેરા ડાગ ગીટેગા યું કર. રબ હમા-
નકી સાબુતી. ઓ મન. ર કર સાહેબ બંદગી દરકર
કુછ દુનીઆસે બિહર કરપાઇ આપણી મુરાદઓજીગર
મીટ ગઇ ફીકર સાલિકુ દુવાકુ (જુલ)અલાબખ-
શજી યું કહે પયારી મત કર માન ગુમાન બિરબહ
ગાડી યુ કહે, જુવાની દો દિનકી મેજબાન મેતા
મહોબતમે મસ્તી હોઇ, મે મરગઇ. ગોરે. ૪

લાવણી ૧૦ (લેલા મજનુ.)

દીસ પાક મોબત યારો તુમ રખના, ઇશ લઇલા ખા-
તર મજનુરે દિવાના એ બાલપણેમે લઇલા મજનુકુ
એ માબાપુને બેઠાય પઢનેકુ એ કાજી મુલ્લાં પઢા-
વતે ઉનકુ, એ લઇલા મજનુ દેખત આપસકુ તુમ
લેના ફકીરી હાલ ઠયા કરના, ઇશ લઇલા ખાતર
મજનુરે દીવાના. ૧
એ બાળપણેમે લઇલા મજનુકી એ ગાંઠ પડગઇ અ-
ગલેરે જનમકી, એ એડી બેગમ લાલા વજીરકી, એ
દેખત સુખબુધ ઉડગઇ મજનુકી, તુમ લેના હાથમે તંબ
માગ ખાના, ઇશ લઇલા ખાતર મજનુરે દીવાના. ૨
એ હાયહાય કરતી લઇલારે પૂકારે મેરા મજનુ દી-
વાના હો બેઠા યારે, ઉને જા જંગલમે બશા દીએ
ડેરે, એ સબ નીકસે હો મેડ ન્યારે મેં લિખ લિખ
ભેજુ પરવાના, ઇશ લઇલા ખાતર મજનુરે દીવાના ૩
ગુરૂ તુકનગીર મેરા ઉસ્તાદ યું બોલા પાક ઇશ્કસે
ઉતર ગયા ચેલા, પરશરામસીંગ ગાતા રંગીલા, કંઇ
કલગીવાલેકુ લગાવતા ટોલા, એ બાલાસીગજી ગાવે
મસ્તાના ઇશ લઇલા ખાતર મજનુરે દીવાના. ૪

લાવણી ૧૧ મી. (કળજુગવિષે.)

ઇનમત કલજી જુલાજી ખોટા કલજુગકા પેરા,
દોલતકે ખાતર બહેનને સગા ભાઇ મારા,
બારા બરસકી મુલકગારીસે, રૂપીઆ કમા લાયા,
એસી ઓશમે ચલાજી ભાઇ, બેનકે ઘર આયા,

પાંચ મહોર અજબ બહેનકુ ઉડવાયા.
છતીસ તરેહકી રસોઇ બનાકર બાઇકુ જમાયા,
એતો બિચારા થકા હતા સો નીંદમે ઘેરા.
દોલત કે ખાતર બહેનને સગા ભાઇ મારા,
લગી અજલગી નહિ દોરી દુકી અમરકુ,
બહેન ભાઇકી દુશમન હોકર કહેતી ખાવનકું.
અબ કયા સોયા ભર નીંદ ઉઠ માર તેરે સાલેકુ.
ધન ખજાના સબી રેવે અપને ઘરકુ.
એતો બિચારા ગરીબ હતા સો દીલમે થરથરા દો. ૨
આધી રાતકે બખત રંડી કરતી ચમકારે,
હાથ પકડ તલવાર ફીરતી બાઇકે શીરપરે.
શીર ગાડા ઉનકે બોલરેજી છાને અંદરે,
ખાડા ખોદકર સબી ઘરકુ બાગાડ જુલમ આ જોરે,
દેખો રંડીકા ખુન બે યારો ઉને દીલમે નહી વીચારા દો. ૩
એક દીન ઓર દુસરા દીન ઓર મે સમાયા,
ઓ મુડદા તો અપકી ઓરતકા સપનોમે આયા.
સપનેમે જાકર કયા પડછા બતલાયા,
કહે મુજે મારા મેરી બહેનને મેને મોત હજુ નહી પાયા,
ધન ઓર માલ ખજાના સબી ઉનકા ઘરમે ભરાદો.૪
હુઇ મહારાજકું ખબર રંડીકુ તરત બુલવાઇ,
કમર કમર ખાડા ખોદકર પાપ શે ગરવાઇ,
દીમો દીલોકુ હુકમ સુકન તીરોશે ચઢવાઇ,
બુરા હાલ સુન કીયાજી રંડીકુ જમીનમે ગરવાઇ.

સચ્ચી મુરગુ કે ખ્યાલ ગાવે તુકન ગોસાઇ પ્યારા હો. ૫

લાવણી ૧૨ મી

પાનીમે પુતલી લડે ભેદ ન પાવે, કોઇ સચ્ચા ગુરૂકા ચેલા મેલ છંદ ગાવે, મચ્છરને હાથી મારા ચતુર ભાઇ હીડકુ દેખ હાથીકી બાન ધબરાઇ, કીડીને કીયા ઉપાય અકલ દોડાવી પસ હાથી કુ લે ગઇ ગોરા નાળકે માંહે, એ ઉલટ છંદકા અનુવાય ગુજે ન હો આવે, કોઇ ૧ મખીને મોડ્યા મારા ફોજકુ ઘેરી મડદાને ધસકર કાટ ગાવણી ડાલી, સાલને કીયા શણગાર સાંગ અસવારીં બગલોને કીયાતા જલમે મછીસે યારી મીંદકને મારી લાત મરજાવે. કોઇ. ૨ કબુતરે બાન નીશાની લાગી, ટીટોડી ફુનક સુનોવશીત ઉઠ જાગી, સીકરેપે કીયા એ હીવ ચાડીસે આડો, કુતેકી ગાવડી બીલી પકડકર ભાગી, બગલેપે બેઠા બેસ બીસનપર ધાવે કોઇ. ૨ બનતપર થા ! બેલ બાડ ખાજાવે, એ મુખકા મુડદા નહી નાહાને જાવે, ઘોડુપે ગધા કરી કદમ શીખલાવે. કરીને મારા નાર બેટ લે જાવે, ગુરૂ તુકનગીર કે ખ્યાલ ગટા રંગલાવે કોઇ ૫ કલગી વાલેકુ હડમે જવાબ નહી આવે, કંથ કહે ખ્યાલ ગોપાળ માનસંગ ગાવે કોઇ. ૫

લાવણી ૧૩ મી

તેરી અમારી બની દોસ્તી, આંખ લગી સખચનકે બીચ તને જો હમકુ બચન દીયાથા, દોનુ મીલકે

શામકે બીચ, ધોરી ચાલ ગજરાજ ઝુલતી, બલખા-
તી કરમકે બીચ. બતીસ પાનકા બીડા ચાવતી,
સુરત દેખ દરપનકે બીચ, ટીકી બુંદી માથે શોભતી
મોતી ચાબુકે તેરે નયનકે બીચ બાકી અદાસે માર
મુમાકર લગી હૃદયકે બીચ, હુસન દેખ ગુલપરી
ચમક રહી, બીજલી ચમકે બાદલકે બીચ, તુનેજો
હમકુ બચન દીયાથા દો. ૧ ચાર પાંચ, મીલકર સા
હેલીયાં, ચલી ગઈ બાગકે બીચ. જાઇ જુઇ ચંબેલી
મોગરા તોડ લીયા હાથુકે બીચ લીંબુ ઔર નારંગી
તોડકે દોનું ધરે ગોદીકે બીચ. સબ લનકો હાર
બનાકે, ડાલદીયા ગલેકે બીચ, શામપડી જદ બાહર
આગે માલી ખડા દરવાજે બીચ. તુને જે હમકુ
બચન દીયાથા દોનું. ચાલો યારકુ સમજાતી મીયા,
ચલો રંગ મહેલકે બીચ. ખાશે પકે પાન મંગાકે,
શીરખ લાઉ થાલીકે બિચ દોનુજી મિલકે એકે પલં-
ગપર મજા ઉડે સેજુકે બિચ ગુજરા લઈ જબ બ-
હાર આયે ખુશી હુઇ તન મનકે બિચ તુનેજો હમકુ
બચન દીયા થા દોનુ. ૩ તુકનગીર ઉસ્તાદ અમેરા
જીનકા નામ મુલકુકે બિચ શંભુ ભવાની ગાવે લાવ-
ણી તઇયાર કરી પલકકે બિચ ઉસ્તાદકે એહી સ-
હહે તુરા જલકે તેરે સીરકે બિચ, તુને જો હમકુ
વચન દીયાથા. ૪ **લાવણી ૨૪ મી**

સો ફુલનકી કાચી કલીયાં સમજરે, સજના મેરીજાન

સમજરે સજના. અબિ તોડકે ક્યા કરોગે આગેદીન લેના ડેકરંગ મેડેલમે મુજે બેઠાકર સાજજ ફુસલાના મેરી જાન સાજન ફુસલાના, ડાલ ગલેમે હાર ફુલું-કા. સાજન લે સોતા છાતીરે ચવડીકમર પાતગી થૌ-કારેં મુજે લગતા. રોરોકલા કરતી સાજન જરા નહી સુનતા છોટી ઉમરમે ગજબ કીયાતુમ સુનો સખીરી બેના, અબિ તોડકર મે ફુ૦ ૧ જાકર અપને માબાપકુ યું કર સમજાતી, મેરી જલજાએમેરી બાળ જુવાની ઉમર હે છોટી, સાસુ નણુંદ મેરી યુંકર કરતી દુશ મન હોલગતી. મેરી૦ પકડ હાથ બાવનકા ઉનકેસાથ સુલા દેતી, આશક હો સાજના હમારે નાદાર નહી હોનાં અબી તોડકર ક્યા કરોગે, મે ફુ૦ ૨ એક દીન સખી એસા હુવા મેં સાજન ઘર જાતી મેરી ઉડે સાજના હમારે ઉનકુ મનચાતી ક્યા ખુબ ખા સી શેજ બિછાકે જરીએસેજ મોતી મેરી. કાચીકલી-યાં સેજ બિછાકર ઉનપે સુટાવતી. આશકહો સાજન હમારે મસુક કહે રહેના અબિ તોડકર ક્યા કરોગે, મે ફુલન૦ ૩ એ ધોકા થા સો નીકલ ગયા, તુમ સુનો સખિરી બેના, ઇસકકી મારી, લેલે મજલુ સા-નસે સોના. કમલુદાસ તો યું કર કહેતા, બોહોત ઇશ ક કરના જયું બાદલમે બિજલી ચમકે એસી સુરત ધરના, મગન હો અપને દીલુમે રાજીરો રહેના; અબિ તોડકર ક્યા કરોગે મે ફુલનકી કાચી કલીયાં૦ ૪

લાવણી ૧૫ મી.

બની એક નાજુક નાર, અધરસે ચલી અતલી,
ચાલે હંસકી ચાલ, કમર હે તેરા પતલં,
તને કીયા શીરપર ટીકા, ગાલબીચ ટપકી કાલી:
નેનુમે કાજલ કીયા હે, હોઠપર બીલ રહી લાલી,
તોરી દોનું આંખીયાં અજબ બની અગ્નિસે ઘેરી,
દંતોકે દરમ્યાન ચમક રહી મીસી કાલી,
તેરે ગલેમે નવસરે હાર, હાથ બીચ ચુડીયાં ડાલી,
ડંડપર બાજુબંધ, નાક બીચ ઝમકે વાલી,
બાપુએહેચર કેહેત, અકડ મત ફીર અલબેલી,
હમેશ હસકર બોલ બોલ તેરે તનક જાળી;
સુનારણ દેખુ તેરે છબે, બોલ તેરે તનક જાળી:
આખામે જુવાન અલબેસે; બોલી તેરે તરેહકી બોલે
વલભસમ કહેત કનશાગને રંડી કરતીહે ઈશારાજી,

ગરબી ૧૭ મી.

નગર તુમારા રખો મુસાફર, ચલો બતન અપને;
બોલા ચાલા માફ કરો કછુ આન મીલે સ્વપને;
હમે પછી પરદેશમુલકકે શેલાની
બશા મારે ગામ નગર જહાંલગ થા દાના પાની.
કછુ યાદ મત રખિયે દીલમે, જહાં તક જીંદગાની
અકલ હોત કે પુરે હો માયા રખિયો મહેરબાની,
અજ કલથલ છુટતા કાસદ મન લગા જીવન તપને,
બોલા ચાલા માફ કરો કછુ આન મીલે સ્વપને,

નગર તુમારા રખો મુસાફર, ચલો વતન અપને મો૦
કરો દુનીયા દરમયાન વતનદારે નહિ કોઇ રહેનારસી,
આજ ચલે કોઇ કાલ મુસાફર સબ હે પરદેશી;
ખિલ ફુલ જોબનકા જાતા, આબ નહી મિલનેકા;
આબ મોલના તલવાર પીછે હુગ નહી મિલનેકા;
સાથી હમારા ચલા ફજર ઉઠ હમબિ ચલનેકે;
વતન હમારા દુર પીછે હમ નહી મિલનેકે;
ક્યાં ગોકુલ ક્યાં મથુરા નગરી ક્યાં બિંદરાબન કાશી
બડે બડે શાહુકાર સારી આલમ પરદેશી;
વા કરતા કછુ ધ્યાન ધરમ સંગ ચલે પંથઆપનેઓ.
પરદેશીકી પ્રીત સુખિ હુવાગો કાગજી;
ગેનો કરી પસ્તાય મેથા શોબત રાગજી;
કછુ યાદ મત રાખિઓ દીલમે હુવા સલાગસી,
કહે વલભ કરજોડ નીત મત રખિઓ ઉદાસી;
મરત્યુલોકમે આયે પ્રાણી સખિ લગે અપને;
બોલાચાલ માફ કરો કછુ આન મીલે સપને;
નગર તુમારા રખો મુસાફર ચલો વતન આપને.

લાવણી ૧૮ મી.

ગુલ ચુમનમે બિછુ છુપા બડા ઝેરી હે; ક્યું કરકે
બાગમે જાઉ મેરા વહેરીહે; મિજલસમે પુકારા કીયા
કામના બોલી મે લેઉ જોગનકા બેશ હાથમે ઝોળી
કાનુમેં કુંડળ નાગ ગલે બિચ સેલિ; મેરી સંગકી
સાહેલીયાં ચલો સંગ અલબેલી હાથમે મેરે રૂકસાર

અબ ફુરી હૈ, કયું કરકે બાગુમે જાઉ મેરા બેરીહૈ મે ગઇ બાગમેં બાલ રહી હરીયાલી, દરખતપે ભમરા ફીરતા ડાલી ડાલી. ભમરેને પુકાર કીયા કે નહી હૈ આલી માલંકી માલન બડોંકે જાદુ ડાલી. ચલ ની- કલ યહાંશે બહાર જંગલ લહેરી હૈ, કયુ કરકે બા- ગમેં જાઉં મેરા બેરી હૈ મૈ ફુલ તોડને દરખત ઉપર ચઢ ગઇ, બીછુંને મારા ડંખ કે નીચે ગીર ગઇ. મેરી સંગકી સાહેલીયાં દોડોને મેતો મરગઇ. મા- લીકી માલન મુજે બી જાદુ કર ગઇ ચલ નીકલ યાંહાંસે બહાર જંગલ લેહેરા, હૈ, કયુ કર: બાગુમે જાઉ મેરા બેહેરીહે ૩ શબ્દકે બરે બંડાર નહી દી- નારા: ચંગ ઉપર તોરા અસક રહા ડોનાગ હૈ તુક- લગીરને જડસે બાંધુ ઉતારા યું સનકે નુગરા હો ગ- યા પારંપારા. એ ચુનીલાલ બમનકી ગત ન્યારી હૈ. કયું કરકે બાગમે જાઉ મેરા બેરીહૈ.

લાવણી ૨૯ મી.

(વડોદરાના ગાયકવાડ સરકારની.)

રાજા ગણુપતરાવ મહારાજ મેરે મતવાલા, તુમ સદા સલામત રહો બડોદે વાલા. આગે ડંકા પીછે નોબત મતવાલા બીચમે સ્વામી ખંડેરાવ મતવાલા, કમરમે ઢાલ તરવાર, સાલ દોસાલા, હાથુમે ખાંડા ઓર ચ- મકતે ભાલા ઘોડેપર સ્વાર કુવાજ તેરેવાલા; સબ રૈયત કહેતી ઓહ બડોદેવાલા, કાલાસહુના જેસા

મોરલીવાલા તુમ૦ ૧ગોડે કેપાઉમેં નાલસોનેરીચારે. ચાંદીકી મેખસંઓર ચમકતે તારે. એકેકપાઉમે છઍકાકી હારેહારે છઍકાકી હોઇ ચોવીસ ગીનત જારે કાલા સલુના જેસા ડાકોરવાળા તુમ૦ ૨ મુંબઇકી રાણી મીરાં તુજકુ શાની સતીયા રાજાકુ મીઠી સતવંતી રાણી, હાથુસે ખેલાવે પાન મેરી દીલ ગની રાજાતુમપરશનંદા મેરી ખુરબાની ? કાલા સલુના જેસી બંસીવાલા. તુ૦ તુકનગીર ઉસ્તાદ મેરે મતવાલા, છંદબીન પરમપર ગાવે તોરાવાલા રાજા તુમ પરસનહો ગંડોલ દ્રોશાલા એતને મેમહદખાં બાગા બડોદે વાલા સુનીલાલકી લટક બજે ચોતાલા; કલગીવાલેકા ભરી સભામે મેં કાલા, તુમ સદા સલામત રહો બડોદેવાલા.

લાવણી ૨૦ મી.

બાંરાબરસકી છતર કમાતા બમર કમાના ચઢ રહી કયા,
હુમ આકાશ તેરેવાર મુસાફર, ખડી સાગના કહેતી કયા
ગોરે બદન મુખ મુલ પધારો તેરે, હુંસ પર બરસે કયા
અદા નકેસરા બનરહી ખાસી, બહારજુવાની જાતી કયા
ચંચળ સેજરંગેચલીઅલબેલી, ચાપચલન ખુશ હોતીકયા
જન બરનેકુ ગઇ એકલા નાહક ગોથાં ખાતીકયા૦
કોન તુમેરા નગરઓ રહેના, યોહરસે આના હુવા કયા;
આ જીંદગી દોદીનકા પંખી, ફીર પાસા હોજાતા કયા;
આમ અલબેલે સદા રંગીલે આન ખડે તું કહેતી કયા
તુજે મે પુછું ફોકટ ખાતર, ઠુમાક નખરે કરતી કયા

એતના સુનકર સુંદર બોલી, અરેદીના સમજ્યા કયા;
સુરત તેરીમુખમુલમે પછી ફુલ કગલકા ખોલા કયા;
કાચી કલીયાં આઇ પડનેકુ, તું ભમરા તુંહુંઠતા કયા;
એલાસખસ બીડજા પછી, રંગી દુશમન જલતા કયા;
તનમનસેકયા બાતાં કરતી, નેનસેચકમકઝર કહી કયા;
પલા પકડતેગઇમહલમે, ફીર મીજબાની કરતી કયા ૭
પાંચ ભોજન અમરોત જમાકર દીલભરકુદીલદેતીકયા
ભમરપલંપર મજા ઉડાતી, માશુક બાતાં કરતી કયા.૮
તેરે અમારે લગન લગી પયારેહમકુ છોડકે જાતેકયા;
તુમહો રાજા તુમારો રાણી, લગા દીલસે તોડા કયા.૯
હમશા ધનજીછંદ બોલતે નવીન નવીન ધુતસુનતાકયા;
ચુનીલાલ ફકડક કડાકે, રંડી દુશમન જલતા કયા.૧૦

સાખી.

આલફસે અમદવાદ બન્યા જયાં અમલરોપી વાલુકાજી;
એ બંદગીસે બના વડોદા તખત ગાયકવાડુજીકાજી
તેતરા તંબોળ નલપર નકસા ઉતરા જેપુરકાજી?
સીન સાપ કહું સખી સુરત મેનકસા લુટા કલગીકાજી
ગાકગજાગર કહે સમજુ કરતુરા ખસમ તરીકલગીકાજી
છાંઝપટકયાં મનેગાકંગાલ તેરાબચુકુછું નહી દેખાલાલ;
સીનકા માલ ખાલે ચંડાલ. મહાનજહોડે જરીકાસાવા
નગરધીનધાનએશેહે; દેખ લેપૂના જયાં ગુરતુંકમાવન

સહેરાં.

છાપ જાલમ તીર મારા બર કુલેકે બીચમે

અબ છોડકે ચમનકો મારા ભર નસુંકે બીચમેં.
શીસા પતંગીયા ગોડકે, ચશનીકે કમર તોડકે;
તોતો જો બેઠા તોશપ મારા ગલોલા ગાલપે:
આંસુ પડે રૂમાલપે કુરબાન હું તેરી ચાલપે;
ચંદા જો તેરી ચાહની પાનીજ બહતી ગામની,
તોતા જો બેઠા ડાલપે મારા ગલોલા ગાલપે.
આંસુ પડે રૂમાલપે, કુરબાન હું તેરી ચાલપે,
પીયા પીયા તુને કાય દીયા દિલ તોડકે ચરખા દિયા;
ચરખેમે કુછ આશ નથી તેરે જોબનમે કુછ રંગનહી, ૩
આશનાઇ કરતે દીલ હમેરા ફુટ ગયા.
તેરે સરીખે છોકરે શીર પટક કર મર ગયા. ૪
આશનાઇ કરતે કરતે દીલ હમેરા ખટા હુવા;
એકતો ઇજ્જત ગઇ દુસરે તો હલકા હુવા;
અબતો જાતે આગે દો નાશની ખોસા,
જીંદગાની થોડી હૈ તો ફીર મીલાવે આસા. ૬
ઇયા સલાહ ઓરકા તો કયા મેરી તકસીરહે,
જાનેકી કુછ જગા નહીં, પાઉમે જંજીર હે; ૭
બારાદરીમાં બેઠી બેખુબ નવ નારસંગી:
જહ આંખ માર ફુટા, તું બાંસના હે છોકરી. ૮
જહ મુખ ફીરાકે બોલી સુની સાહેબા શીપાઇ;
જીને ઇશકમે માર દીયા મેં આસના હું ઇનાકી. ૧૦
હાથમે છાબ લીએ, કાનુમે બાંસલાયાં;
ચાંદ દેખકે દેખી હું ગાલોવાં. ૧૧

આતા હૈ તેરા બાર અટકતા મટકતા;
હાથુંકા લગા મેંદી જુરકુંશે ઝટકતા. ૧૨
અલચસ ચમનકે બાગમા ગુચ્છા અનારકા;
બેઠી હું માસુમજાદી, ભડવા છીનાલકા. ૧૩
આશનાઇ કરતે કરતે દીલકે ચમક ખોલદો.
ફરકીસાંએ દીલ લગાના, પસ લટકપણુ છોડદો. ૧૪

હોરીયો.

સાવરા મત ડારો પીચકારી. સાવરા મત ડારો પીચકારી.
મત ડારો મરજાદસું રહીઓ. મે હુ કન્યા કુંવારી. હ-
મ હો નીરલજ મેં ન એસી, મુખસે દઊંગી ગારી,
ફજેતી હોવગી તુમારી, સાવરા મત ડારો પીચકારી;
પરનારીકે પાલવ પકડો, મોહન મનમાં વીચારી
મત પીતા તોરો પરખ બએ હે. રાજ કંસકો ભારી;
કહું એહ સબ વીસ્તારી, સાવરા મત ડારો પીચકારી,
એસી હોંસ જો હોવે મનમાં પરણો નવતમ નારી;
જાકે પકાવો જસોદા માઇકું હજી હું મે બાલ કુમારી;
હું ડત વર માત હમારી, સાવરા મત ડારો પીચકારી.
બેંચ લઇ મોરી નવલ ચુંદડીયાં જીવન જોરસે ફારી;
સુરદાસ પ્રભુ અબ ક્યાં જાઇએ, આન મીલી બ્રજ નારી.
પિતાંબર લીયો ઉતારી, સાવરા મત ડારો પીચકારી;
શામ તેરી દેખી અનોખી હોરી, ચુંદડીયાં રંગમે બોરી;
સખીયન સબ મીલ પકરી ભરન ગઇ, આજ નણુદકી ચોરી
હાથ પકડ મોએ ડારી ઝીની, મોહનકી લટ તોરી;

સંગ લીયે। રાધા ગોરી, શામ તેરી દેખી અનોખી હોરી એ આસવારે રંગ ડારી પીચકારી; સખાં ડરલાગત ભારી; સહેજ સોભાવજાત જમુના જલ, પેહેની જરદ રંગસારી; આપણુ બેઠે કદમકી છાયાં તો હાથ લીએ પીચકારી; લાલ મોહે સનમુખ મારી; એઆ સારાયે સાસ હ- ઠીલી નણુંદ છબીલી. દેત કશા કથ ગારી ઇહ નગરકે લોક ચવઇઆ, વાંકી રીત હે ન્યારી, સખી ડર લાગત ભારી એ આસાવરા લાલ ગુલાબદાર મુખ ચીડન, ન કાંધ્ર શાખ બીચારી નંદલાલ આજ રચના કીની, એશા ચતર ખેલારી; સખાં કોહોશનપર વારી; એઆ સાવરે૦ બલારેપે પર મોપે ડારો રસતો ગોરે ચીત્ર બનમે કલી જવાની કસકો. નસર સંગ પિયાહોરી ખેલે ફાગણુનતે દિન લઇ દસકો યાર૦

એશી હોરી ખિલાઇસ્યામ મોએ ચોરી લગાઇ એશી ખેલત ગેદ ગીદ જમુનામે, તે ગરી ગઇ ચતુરાઇ. હાથ છોડ અંગીયાં બીચ દેખો, એક ગઇ દો પાઇ, શામ મોએ ચોરી ચડાઇ એશી હોરી.

ફાગન કે દીન ચાર સખીરી, અપને પીયા જો ગાગે સો દઉગી. ફાગણ૦ હિરણી દેઉગી મોતાબિ દેઉગી, ઓર દેઉગી દો દો લાલ સખિરિ અપને પિયા જો૦

મહીના.

ઓધવજી સંદેશો કેહેજો શામને એ રાગ.

કારતક મહીને અબળા કહેછે કંથને, હવે શીયાળો

ફાગ રમે ફાગણમાં નરને નારીઓ. ઘેરઘેર નિતમ કુતુ તક નવલાં થાયજો;જે નારીનો નાવલીઓનાસી ગયો, તેણું કેમ નજરે જોયું જાયજો; એ મહીને નવ જઇએ પીયુ પરદેશમાં, ૫

ચઇતરમાં ચતુરને પંથ ન ચાલવું, જો ઘેર નારી સારી ચતુરસુજાણજો,વહાલપણને વચનેરે પીયુને વશ કરે, નીરધાર્યું તે પડયું રહે પરીયાણજો, એ મહીને નવ જઇએ પીયુ પરદેશમાં ૬

વાલીઆ વાયારે પીયુ વઇશાખના, રજકડીને માણેક મેલું થાય જો; નથનીનું મોતીરે હીરો હારનો, કહાને પરહાથે કેમ ધાર્યો કેમ જાયજો. એમહીનેનવ જઇએ પીયુ પરદેશમાં, જેઠે તો પરદેસે જાવું, દોહલું ધુપ ધોએને લાહાય જેવો લુ વાયજો, કોમળ છે કાયારે મારા કંથની, વણ શાખ્યાં જેમ વેલડીયાં કરમાયજો એ મહીને નવ જઇયે પીયુ પરદેશમાં

૮ અંબર ઘન છાયોરે માસ અષાડમાં, મોર બોલેને મેહ વરસે મુસળધારજો,કચરોને કાદવને ગચીયાં મેહલી, પંખીમાળા ઘાલે ઠારોઠારજો, એ મહીનેનવજઇએ પીયુ પરદેશમાં ૯ શ્રાવણમાં શીવ પુજીને મુખથી માગીયે, વાહાલાનાં નવ થાય કદી વિજોગજો,ઉમીયાના સ્વામીજી આપો એટલું; સાસુના જાયાનો નાસસંજોગજો; એ મહિને નવ જઇયે પીયુ પરદેશમાં ૧૦

ભાદરવો ભર જોબનનો ફરીને નહી મળે, વહી જાશે

જેમ નદીયો ફેરું નીરજો; એતારે દીવસનવ કાઢીયે વાત વીચારી જુઓ નણંદના વીરજો, એ મહીને નવ જઇએ પીયુ પરદેશમાં આ સારા દીકરા તે અતી રળીમણા, ખાવું પીવું કરવા નવલા ખેલજો; ૧૨ માસ અધીકમાં અધીકપણે શું કીજીએ, રહો જોડીને નેણ સંગાથે નેણજો: જેમન શુટે ખુટે કાચ બાલોરનો દલપતના પ્રીતમ છો જાણ પ્રવીણજો, એ મહીને નવ જઇએ પીયુ પરદેશમાં

મુસલમાની બારમાસી.

સુનીઓ સખીરે સઇયા, મુજ દરદીકીરે બાતા;
સાજનને મેરે સીરપર, ક્યા ક્યા કીઇ હે ઘાતાં;
મુજકુ એ દે દીલાસા, સાજન કીદર ગયેરે;
પરદેશમાં જાકર બેઠે, મુજકુ બીસર ગયેરે
ઠરાવ થા મલનેકા, અવલ મેને અંદર;
આશા રખ કે બેઠી, સાજન મીલેગે આકર;
અવલ જો મહીના આયા વો કારતીક કીલાવ;
સાજન મુજે મીલેના રેના મેરા ન જુવે;
અફસોસ ને નીસાસી ફીરતી ફરૂં એકલી;
સાજન બીનારે સઇયા, ગમતી નહી હવેલી,
લાલી મુજે લગાકે, લાલન કીદર ગયેરે;
કીની મુજે દીવાની; કેઇ મુલક જા રહેરે;
કાગજ લીખુ પીયાકુ જાને ન કોઇ પાવે;
મુજ દરદીરે બાતાં, સાજનકુ જા સુનાવે;

કારતીક મેના સાગ દુખ બીચમે ગમાયા;
શાજનને છોડ મુજકે, કીચ હામ દીલ લગાયા,
માગસર હેરે મેના શીર દુસરા હે ભારી;
સાજન બીના કીએમે, દીન રાત નેન જારી,
ચુંગ્રુ ખડી થડમેં ઇતના જુલમ સો કથા;
મેં મુજ તુજે દરસ્તી કીને કરમ પીયારે,
દુબલા બદન સે મેરા ઠંડ કીસ તરે સહુંગી;
સાજન બીન એકલી દુઃખ કીસકુ જા કહુંગી
સાજને છલ કપટ કર હમ સાથ ઇશ્ક જોડા;
માલુમ મુજે હુવા યા મીલના મજૂ હે મોડા,
દો માસ ગએ ગુજર કર તીસરા એ પોસ બેઠા;
સદન દીખાવો સાજ દીલકું રખુ મે હેઠાં,
એ પોસ કીને ઠંડી મેં કીસ તને નીકાલુ;
જોબન મેરે જુબાની કહા, કીસ તને સમાલુ.
માનત કરી બેતાતેરી, ચલીયા કહુ ન મેરા;
મેં મુજ તુજે દરસ્તી દેખુ દરસ મેં તેરા,
દીન હો ગયારે છોટા લબી સો રેન જાવે;
આખા મે ભીચ દેખુ સપને પીયુ ન આવે,
એ પોસ મેના ગુજરા જલીઓ મેરા જીયારે;
સમજા, રખુગી દીલકુ માહે પીયા વીસારે,
આ માહા મહીના ચોથા બોલીહેં કુલવાડી;
સાજન બીના એકલી કરતી હું મનબારી,
નીરગસકે બેલ મરવા ચંપા અને ચંબેલી;

પ્રીતમ બીના એ કુચ ના રાની ફીરૂ એકલી,
ગુલ ગાલુદ ને લાલ એ મોગરા હજાર;
સારા બગીચા ખોટ પ્રીતમસે જુદાર
દરસન દીખાવો સાજન દીનનાથમે કહુરે;
દીન રાતમે તડફડતી તુક નીદ કર સહુરે,
એ ઠંડ સબ ગુજરી, સીઆલા હુવા પેરા:
ચોથા મેના ગજરા દીશલાલ અબ જરહુરાં,
ફાગુન એ પાંચવેકી ધુપા પડેહે ગરમી:
સાજન કપટ નીકાલે દીલપે રખો એ નરમી,
સખીયાં સબી આપસમે ખેલે પીયારો હોરી;
અતર ગુલાબ શેતીએ નર કરી હે ચોરી,
વેપા પડે કડાકડ, પાઉમે પડે ફફોલે;
હર બખત મેં પુકારૂં સાજન મુજસે ન બોલે,
અઇતિર છઇકા મુજકુ દલમે ઘાવ કારી,
દેખુ દરસન સલુણા જાઉ પીયાપે વારી,
ઠંડક દીદર ન પાઉ દેખું આગન બરસ્તી;
સાજન બનાકી અબ મેમરજાઉ તરસ્તી
સાજન હે સાચા બોલે કીં જાગ તુકુકુ પાઉં;
કુરબાન હુ દીલમે વદ મુશે સીર ઝુકાઉ
સસીરી મેરે બદનમે બાકી ન કુચ રહીયે;
અફસોસ મે પીયાકે, આધા બરસ ગયારે
દીન હો ગયારે લાંબા, દુખકા નહી હે છેડા;
હરબખત મે પુકારૂં સાજન કરો સવેરા

બદસાક બતાવેગા ગરમીગી ઝાડ સુકે;
સપાં પડે ગરજકી પાની બીના લુખે
સુગે સબ ઝડ ગયેહે ખરી;
સુર હો ગયે દહુલે, રે ગયા બલકી તાકા,
ઝાડુમે ફુલ આગે કીતુને આગ મોરે;
લીલ જંગલ હુવારે, મોરાં કરે ચકોર.
લીલા જંગલકુ દેખકર ઠીક રખાં મેં આશા;
સાતુએ મેને ગુજરે, આપ પડેગા પાસા.
જો જેઠ આહતકી, મુજપર બડી હે સખતી;
ફથર નહ્ગ હાનોર, એસી મે કુવા ન બકતી.
જંગલમે હર જગોહપર કોયલને મોર બોલે;
પીયુજીકા નામ ગીડા, લીયુ સકરકે ગોલે,
સખીયાસે બીલકુમે કીસેને લે ભેદ પાયા;
હરએકકુ ખુદ્દું સાજન કીન હે પાયા.
રોતી અને રઝળતી, મેં જેઠબી ગુમાયા;
સાજનને મેરે શીરપર ટુંકના રખીરે માયા
દાદુર અને બપઇયા મેઠક સી ખુમ લાયા
બીજલી કરે ઝબુકે, મેઘુલા હુવાહે કાલે;
નવમે અષાડ કરે બાદલ હુવાહે કાલે;
રાતા પીલી અંધેરી સબને એ ઘર સમાલે.
બાદલખુ ગાજતા હે, જીયુ બાજતી હે નોબત;
સાજનને મેરે ઉપર ન ટુક રખીરે મોહબત
નદીયાં તલાવ સબમેં ભરાહે પાની

ગરજે ગગન હિમકસે મેં મેં હો રહી દીવાની
નવમા આષાઢ ગજરા, સજને સો ના મીલીરે;
ઠંડક પડી સાબુથે ચેરા બદન જલેરે.
હસવે સરાએ વનશ્રી લાગી રહી ઝડીરે;
પીઉપીઉ નાભ ઉપર સુરમન સહુ હરીરે.
માદર પીદર બીનદારપરજનહને સખીલે;
મેરા દીલ લગા પીયાસે રોરો મે થકીરે;
નદીયાં તલાવ નાલે તીનું હુવે એ ભેલી:
પીયા બીના અકેલી મે હો હ્યાં હુ ઘેલી.
ખેડુત સબ ખુશી હે ઢોરાં હુવે તાજે;
સાવનમે આ મીસોરે દીન હોહે ઝાઝો
બાદા અગીઆરલેકી, આને ઘટા બનીરે;
હુંડુ અશી ઘટામે કયાં હે મેરા હરીરે,
આઇ નઇ દુલપે અસી નથી તવાઇ;
પાકે સબી અબ બ્યા ખેતુમે બોપે માલે;
ટાહુકે હાથ શેતી લગતે જીગરમે બાલે
સખીયાં સબ આપસમે ખેલે પીયાસમે મીલકર;
મે હો રેહી એકલી જાઉ કીધ એ ચલકર,
પ્રીતમકુ અબ મીલનકા મુજકુ હિલાસા;
મુજ દિલમે હુઈ ખુશાલી પ્રીતમસો અબ મે પાઉ,
સાજનકી હુઇ બંધાઇ બેઠી મેં ગીત ગાઉ;
કુપડેહસબ જરી કે તનકે ઉપે ડીએને
પીઉપીઉકે નામ ઉપે ખેરાત કરીએ મેં;

પૈના રે સમ જરીના છીટકા ગુલાબ તનપર;
બીજલીરી જા ખડારે ચાલી પીયાકે મનપર
સાજનકી ઠુકી ઠુકી નજરસે ફુજ તાજગીને લાલ;
કુંરા અને હે પરીયાં બની મે આલા,
એક દીનકે દધુસે કાને કલામ પુર;
કરીઓ કરમ કરીસાં દીલ હો ગયા સુરી;
પરવરદેગાર મુજકે નેકી ઈનામ દેના;
ઉમેદ હેગી દીલમેં શ્રીનંત નસિકાજો,
છોડો ગુમાન યારે દડીઓ કબે અજલશે;
કરીઓ કહ્યુ એ નેકી બક્ષસે ખુદા ફજલવે,
અઝમત નવી હે મહમદ ગરજક દોશત સબકા;
નબીને કલમે શેતો બડા હે પાર સબકા;
રહેમ ચાનો દીલસે કલમા પડો નબીકા,
કરિઓ નીમાજ રોજ ક્રુટકા બાહો સબીકા;
સિબત સદુક દીલુસે સિર જુબાન બોલો,
નબીકે નામ ઉપે હરદમ દરદ બોલો.

વીંછી વિશે ગરબી.

અરરર માડિરે છાંણું તે વીણવા ગઇતી મા૦ વીં૦
અરરર માડિરે શોબત સહીવરની થઇતી, મા૦ વીં૦
અરરર માડિરે બનો માનો લપાયો, મા૦ વીં૦
અરરર માડિરે વાંકો વળી ડંખ મારયો, મા૦ વીં૦

અરરર માડિરે નાગતાં તેને બાળગો, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે આ શી લેહેરો આવી, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે સહિયર તેડી લાવી, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે સસરાને તેડાવો, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે પડદાને બંધાવો, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે સસરા આંકોમાં આવે, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે ગાડી બેસવા લાવે, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે કાલુપુર લઇ આવોરે, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે રેશમજુગ બોલાવો, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે વીંછુડો ઉતરાવો, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે વીંછુડે વેર વાળ્યાં મા૦ વી૦
અરરર માડિરે હરણ ઉઠ્યાના ટાણ્યા, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે ભોજનીયાં ન ભાવે, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે સુતાં નીંદ્રા ન આવે. મા૦ વી૦
અરરર માડિરે ઓરડામાં ઢોલિયા ઢળાવો, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે પરણ્યાને બોલાવો, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે સીરાને કરાવો, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે પરણ્યા કોળીયા ખવરાવે, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે વીંછીની વેદના ભારી, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે દુનિયા રહી છે હારી, મા૦ વી૦

અરરર માડિરે વિને તે સહુ જાણે, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે ગાયું એવે ટાણે, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે ચકાલાએ ચિત ચાહ્ય, મા૦ વી૦
અરરર માડિરે ગરબિ રસીક તો ગાય, મા૦ વી૦

કાલી ગોરીની લાવણી.

કાળી ગોરી દોનું લડતી, ધરૂ વરણીયુ સમજાતી;
કયુરે કારી બીચારીકુ, કયું ધમકાતી, ટેક
ગોરી કહેતાં સુનબે કાળી, ગોરી પદમની નારીરે;
ગોરી સુરજ ઉજલા, હોતા સારી દુનિયામે, ૧
ગોરી ચંદ્રમા ગોરી બિજલી ચમક રહી કર બાદલમે;
ગોરી પાણી બરસાતાહે, ઇંદ્ર સારી દુનિયામે, ૨
ગોરી શોના ગોરિ ચાંદી, ગોરિ છુજં નથનામે,
ગોરિ સોના ગોરી પેહન ખડી સારિ તનમે, ૩
ગોરિ લેગા જરિકી સાડી, કલી પેન નખરે કરલિ;
કયુરે કાલિ બિચારિ, ગોરિકુ ધમકાતી, ૪
આગકાલિ કહેથા સુનબેગોરિ.તું મીજાજકીબાતાંકરલી
કારિ બાદલિ ચડે જેદ પાનીકી બિરહિ હોતી, ૫
કાલિ રાત જદપડેરે ગોરિ, સબ દુનિયા શોખકરતી;
કારી કાજલ ગોરે નેતુમે અંજન કરતી, ૬

ગોરીકે સીરપર કાલે બાલકે કાંગી જુલફુ લટકાતી;
ગોરીકે મુખે કાલા તીલહે કાંનુમે મીસી જાતી
કાલિ બંદુકમે ગેના ધરતી, ઉપર કાલા તાલા દેતી
કયુરે કાલી અબ ધણુઅરની, કેહે કારી ગોરીક મેરી
આશા સબ દુનીયાં કરે, ધકડી રોટી ઓર સીરા
પુરી ચુરમા સબી કરે, ૮

ઘઉકા નેબરઓર જલેબી છતીસ ભોજન ખાસાંકરે,
કારી ગોરી દોનું આપના પેટ બરે ૯
કારી ગોરીકા હાથ પકડકે, ધણુવરની યુ સમજાતી
કયુરે કારી ગોરી ધણુવરની તીનુકા ઝઘડા ચુકનગીર,
સમજાતે અબ મત લડના,ગરીતીનું આપને રસ્તે૧૦
ચતભોજ ગુનીજન ગુની સાગર, પ્યારેછંદકુ કહેતે;
ગોવીંદ રાજી સભમે નીત નવા બનાવતે છંદ ૧૧
ધણુવરની હે સુઘડ નારી, જીનકુ અતી ચંદ કહેતે;
કારી ગોરીકા હાથપકડકર આપને ઘેર લીજાતે ૧૨
પ્રતાપગઢ ગુલજાર અખાડા ચુરે વાલેકી,
કયુ બે કારી બીચારી ગોરીકુ ધમકાતી ૧૩

ભદ્રકાળીની લાવણી. રાગ તીલાનો.

ધન્ય ભદ્રકાળી મેં નજરે જોયાં ભાળી,
એ ત્રણ દરવાજાવાળી મેં કર્યા દરશન
જેની શોભાનો નહી પાર, દરશન કરે નરનાર
દાસે બદર ભયંકર હું થયો પ્રસન ૧
સઉ જોજો બદ્દરને દેરે લોક શ્રીફળ વધેરે,
માતા શણુગાર પેરે શોભા છે રુડી;
મંમાયા રૂપે કાળી જગત દીન દયાળી
કંઠે ગજરા નાકે વાળી એને હાથે ચુડી ૨
હું જોવા ગયો ચાલી, માતા ઉભી ખડગ ઝાલી;
એણે હાંસડી તુગી ઘાલી પેહેરયાં ચીર ચોળાં;
સઉ જોવા જાજો સાથે ઘુઘરી તુચા બાંધ્યા હાથે,
શોભે મુગટ માથે, એવી બદ્દર ભોળી
માને શણુગાર ચહ્યા છે, પુઠે તકતા જડ્યા છે
દ્વારે પીતળે મહ્યાં છે, દેવી છે સનમુખ,
જોતાં અક્કલ થઇ જાય ગાંડી, મે જોયું નજરમાંડી
અંદર લટકેછે હાંડી, બહાર એક ઝમરૂખ ૪
ત્યાં થાય ઘંટનો ઘમકો, માનો વાગે ઝાંઝર ઝમકો,
ત્યાં ભગત કરેછે ઠમકો, મા સેવક નાચે;
ઘણા ભક્ત ધરતા ધ્યાન વંઝા માથેરે સંતાન,
ગુનેગાર પકડે કાન, થેઇ થેઇ નાચે ૫

ત્યાં ગારદી ઘણા ફરે, આખો દીન પેરો ભરે,
ખુબ રીતે ચોકી કરે આખી રાત જાગે;
હું મંગાયાને માનુ એવું નથી છાનું,
કાળી મુકે કેદખાનું ત્યાં બેડીયો વાગે ૬
ઉપર ઘડીઆળ છે ડેઠ, ગારદી બેસે છે હેઠ
સાંજ પડે થાય પ્રેટ ત્યાં હાજરી લેઇ;
સુકરવારે થોકાથોક, રવીવારે ટળે શોક,
સાંજે જાય ઘણા લોક, ને ત્યાં ઉભા રહેઇ ૭
અમદાવાદ સારૂ શહેર, મંગાયા કરજો મહેર
સહુને થાય લીલા લહેર, એટલું માગુ;
કહે છે વલ્લભ સુરજરામ, જુઓ રાયપુરમાં મુકામ,
પખાલીની પોળમાં ઠામ, હું પાય લાગુ

ગરબી.

આવોરે હરી બીંદ્રાબનમે સામીજી બંશીવાળા કાનુડા
આવોરે હરી બીંદ્રાબનમે;
નેહ લગાય મન મોર લીયોરે હરી બીંદ્રાબનમેં,
આવોતો મજીઆ સમાઇ, કાનુડા આવોરે ૧
રંગ રંગીલી બ્રજ નારીરે હરી બીંદ્રાબનમેં,
હીલ મીલ ગરબા ગવાય કાનુડા આવોરે ૨
રાધાજી પાનીડાં સંચરયાંરે હરી બીંદ્રાબનમેં,

શોલશો ગોપીઓની સાથ કાનુડા આવોરે ૩
કાંઠડે ઉભો કાનુડોરે, હરી બીંદરાબનમેં,
હરી મોચે કાંકરડી ન બહા કાનુડા આવોરે ૪
બેડીલો મારો નંદશેરે હરી બિંદરાબનમેં,
દેસુ મેં મુખડાનુ ગાળ કાનુડા આવોરે ૫
કાન હરી બનમેં ગયારે, હરી બિંદરાબનમેં,
શોલશો ગોપીઓનો સાથ કાનુડા આવોરે ૬
ગહો લુંટ મોરી ગડુલી ફુટેરે, હરી બિંદરાવનમેં,
કાનજી કયાં કરોછો આળ, કાનુડા આવોરે ૭
કહ્યો હમારો માનો નહીરે હરી બિંદરાબનમેં,
કાનાજી કયાં કરો આળ, કાનુડા આવોરે ૮
સુભેચ્છક કહે સાંભળોરે, હરી બિંદરાબનમેં
હરી હઠ મેલને, લગાર કાનુડા આવોરે ૯

દોહરા.

સજ્જન બાત સ્નેહકી, પરમુખ કહી નવ જાય
મુંગેકુ સપના ભયા સમજ સમજ પસતાય ૧
સજ્જન સજ્જન જપુ, સજ્જનકે મન ઓર
ધીક પડયો એ પ્રીતમાં એક ચીત દો ઠોર ૨
સજ્જન તુજમાં ગુણ ઘણા અવગુણ નહીં લગાર;
એ કારણ તું સાંભળે, ગને દહાડામાં દશ વાર ૩
સજ્જન ગુપ્ત હે, મુખસે કીગો ન જાય,
મેદી કેરા પાનમે, લાલિ રહી છુપાય, ૪

ચાહત ચાહત મેહકુ, ચકુઆ ચાહત મોર,
એમ ચાહત તમ મીલનકુ, જેસા ચંદ ચકોર ૭
કાજળ તજે નહી સામતા મુકતા તજે નહી સ્વેત
દુરીજન તજે નહી કુટીલતા સજ્જન તજે નહિ હેત
સજ્જન સો કોસે બસે, તે મુજ હરદે હજુર,
દરવાજે દુરીજન બસે ને મુજ હૃદે હજુર,
કાગજ લીખુ કપુરસે બીચ બીચ લીખુ સલામ;
જો દીનસે સજ્જન ગએ, તે દીવસે નીંદ હરામ ૮
સજ્જન સજ્જન મે જપુ સજ્જન કોસ પચાસ;
દોનુકુ અંતર પડયો, પ્રાણુ તુમારા પાસ, ૯
નેન પદારથ નેનરસ, નેન નેન મીલત;
અજાણ્યા શું પ્રીતડી પહેલી નેન કરત ૧૦
પંખી હું તો ઉડ ચલુ ઘડી ન રાખુ ધીર;
જયું જયું સજ્જન સાંભળે યું યું લગે તીર, ૧૧
સદા કાહુકી નવ રહી, સજ્જન મળે બીહી;
ઢળતી ઢળતી ઢળ ગઇ, જોઉં તરતકી છહી ૧૨
સજ્જન બાત સ્નેહકી, મુખે વરણુવી ન જાય;
જેમ જેમ સજ્જન સાંભળે, તેમ તેમ ઉલટ થાય૧૩
પ્યાસા ચાહત નીરકુ, થકા ચાહત છાયા
એમ ચાહત તુમ મીલનકુ, લાંબી કરકે બાંહ ૧૪
સજ્જત જેસો કીજીએ, જો ઢાલ સરીખા હોય;
સુખમાં પીછુ પડ રહે, દુઃખમાં આગુ હોય ૧૫
એ લીહારે દરશનકે, આન તો બીખ સમ

પ્રીતમ હમારે પ્રાણ હો, તુમ મત કરો ગુમાન ૧૬
તુમ હમકુ કાગજ લખો, લખીઓ મધુર બેન;
તુમ હમકુ ચાહત હું, જેમ અંધુકે નેન ૧૭
બાત એક અનેરડો, મુખથી કહી નવ જાય;
દો અક્ષર કાગજ લખો, તો હયકુ ટાઢુ થાય ૧૮
હમતુમસે જુદે નહીં, જાણે તમારૂં મન;
જે દીન તમસે મીલનગે, તબ આનંદ આનંદ ૧૯
અંધા ચાહત આંખકુ, ભુખ્યા ચાહત અન;
અમ ચાહત તુમ દરશનકુ, મળવા કેરૂં મન ૨૦
તુમ હો અમારા સાયબા, હું તમારો દાસ;
અમ ઉપર કૃપા કરો, તો રહું મારી પાસ ૨૧
ચીરંજીવી તુમ સદા, ચગેહા શીરોમણ જાણ;
મુખે હમારે એક હે, કેસે કરૂ બીખાંણ ૨૨
વાહા હમારે તુમ હો બાતનકો બીશેક;
ચીત ચતકતો એકસે, ઓર તો મીત્ર અનેક ૨૩
હંસ ચાહત માનસર, કપીઓ ચાહત મેહ;
મછવા ચાહત નીરકુ, અમ ચામત તુમ દેહ ૨૪
કાગજ લખુ કસ્તુરીએ, માહે કેસર ચંદન સાર;
મળવા આવો મસપતા, શું લખાએ વારોવાર ૨૫
સજ્જન એક સંદેશડો, તમે સુણજો ચતુરસુજાણ;
વેગે આવો વાલમા, નહી તો જાશે પ્રાણ ૨૬
હમ તુમસે જુદે નહી, મુખથી કહ્યો નવ જાય;
ચીત તમારી પાસ હે, તો કાગજ લખે શું થાય૨૭

તુમતો જાણુ સુજાણહે, બીન પડા બળવંત;
કેસર ચંદન કસ્તુરીએ, તુમ સદા બસંપ. ૨૮
સજ્જન તુમસે ગણો, ઝાઝા આદર કરે;
પ્રાણ તમારી પાસ હે: ખોળીયું ફીરાં ફરે ૨૯
કાગજ થોડા હીત ઘણો; મોસે કીયો નવ જાય;
રતનાગર સાગર બરયો. ગાગરમાં ન સમાય ૩૦
કાગજકો લીખનો કીસો: કાગજ બોલાંચાર;
હગતમ જીસદીન મીલનગે, તે દીન જુગમાં સાર ૩૧
કાગદ તાકુ લીખી; જા કાવુ કાયસંદેસ;
મનમાં દીલમાં દુર નહી. તાકુ કહા સંદેશ ૩૨
પ્રીતમ હમસે બોલેનકી ગેસી ન કરે કોય;
સજ્જન એસી કીજીએ, જે ફીર હાશી ના હોય ૩૩
પ્રીતમ પતીઆં જો લીખુ કછુ ન અંતર હોય
હગતમ જીવડા એકહે દેખનકે તન દોય ૩૪
પ્રીતમ તોરે દરશન બીન, મોકુ બયો જો દુ:ખ
સો દુ:ખ પરમેશ્વર લહે, કયા જઇકહુ મેં મુખ; ૩૫
પ્રીતમ તોરે દરશન બીના રહેન જાય શલક
ચીત ચટકતો એકસે, ઓર મીલે અનેક ૩૭
પ્રીતમ કે ગુણ બેણ, હદએ હમારે ખુંચ રહે;
કાઢક નીકશે પ્રાણ લાગત, તો જાનો નહી હે ૩૮
પ્રીતમ કરી સુજાણસે, બજરત લોક અજાણ;
જાસે તોરે કામકુ, જાસે બધે પ્રાણ. ૩૪

સમાપ્ત.

રતી, બિરતી, રોગઓનો ઉપ

નપુંસકાનંદ મંદ

કામ કુતુ(હલ)

... વિષયો તથા બીજી બાબત :

નપુંસકતા અને કામાતુરતાને

... પ્રજાઉત્પત્તિ ... પદ્ધતિ

આ પુસ્તકમાં લખવામાં આવેલ છે તેમજ ...
... (ઇંદ્રી) શિથિલતા, ...
... કરવાના ઉપાયો તથા ...
... કરવાના અને પોતાના કામના ...
... અનેક અનુભવી પ્રયોગો
... ... અને તે સાથે સુવાવડી
... પણ દાખલ કરવામાં આવેલ છે ...
... વગેરે અનેક ઉપયોગી બાબતોથી ભર-
... આ લઘુ પુસ્તક અમારી તરફથી પ્રકટ થયું છે
... ... કીંમત આઠ આના

મહાદેવ રામચંદ્ર જાગુષ્ટે.